

МАРК БЭЯН ИТКЭН ЯХШЫ ХЭБЭР

Чумдыручы Яхъяның вәгазыләве

1 ¹ Аллаһы Улы Гайсә Мәсих хакындагы Яхшы хәбәрнен башы. ² Ишагыя пәйгамбәр язганча:

«Мин Синен алдыңнан
хәбәрчемне жибәрәм,
ул Сина юл эзерләр.

³ Чүлдә кычкыручының тавышы:

„Раббыга юл эзерләгез,
Аңа сукмакларны турайтыгыз“».

⁴ Шулай итеп, Чумдыручы Яхъя чүлгә килде. Ул:

– Тәүбә итеп, суга чумдырылыгыз*, – дип өндәде. – Һәм Аллаһы сезнең гөнаһларыгызны кичерер.

⁵ Бөтен Яһүдия иле һәм Иерусалим халкы аның янына килделәр. Килүчеләр үзләренең гөнаһларын икъярар иттеләр, һәм Яхъя аларны Үрдүн елгасында чумдырды.

⁶ Яхъя исә дөя йоныннан булган киemen күн каеш белән буып йөрде, ашаган ризыгы саранча һәм кыр балы иде. ⁷ Ул вәгазендә әйтте:

– Артымнан миннән кодрәтләрәк Берәү килә. Мин, иелеп, Аның аяк киemenең каешын чишәргә дә лаеклы түгелмен.

⁸ Мин сезне суга чумдырам, ә Ул сезне Изге Рухка чумдырыр.

Гайсәнең суга чумдырылуы һәм сыналуы

⁹ Шул көннәрдә Гәлиләя өлкәсендәге Насара шәһәрәннән Гайсә килде һәм Яхъя Аны Үрдүн елгасында чумдырды. ¹⁰ Гайсә, судан чыгу белән, күкләрнең ачылуын һәм Рухның күгәрчен рәвешендә Үзенә иңүен күрде. ¹¹ Күктән: «Син – Минем сөекле Улым. Син Минем куанычым!» – дигән тавыш килде.

¹² Шул вакытта ук Рух Гайсәне чүлгә алып китте. ¹³ Ул, чүлдә кырык көн булып, шайтан тарафыннан сыналды һәм кыргый хайваннар арасында яшәде. Фәрештәләр Аңа хезмәт күрсәттеләр.

* ^{1:4} Суга чумдырылу – тәүбә итүне һәм үзенә Аллаһы Тәгаләгә багышлауны күрсәтә торган йола.

Гайсәнең беренче шәкертләре

¹⁴ Яхъя төрмәгә утыртылганнан соң, Гайсә, Аллаһыдан килгән Яхшы хәбәрне сөйләп, Гәлиләгә килде. ¹⁵ Ул әйтте:

– Вақыт житте! Аллаһы Патшалыгы якынлашты! Тәүбә итегез һәм Яхшы хәбәргә иман итегез!

¹⁶⁻¹⁷ Ул, Гәлиләя дингезе* яныннан үтеп барганда, дингездә балык тотучы (ә алар балыкчы иделәр) Шимунны һәм аның энесе Эндрине күреп, әйтте:

– Миңа иярегез! Мин сезне кешеләр тотучы** итәрмен.

¹⁸ Алар шунда ук ятмәләрен калдырып, Аңа иярделәр.

¹⁹ Гайсә, берәз баргач, Зебедәй улы Ягъкубны һәм аның энесе Яхъяны күрде. Алар көймәдә ятмәләрен төзәтәләр иде, ²⁰ һәм Ул шунда ук аларны чакырды. Алар исә, аталары Зебедәйне ялчылары белән бергә көймәдә калдырып, Аның артыннан киттеләр.

Гайсә явыз рухны куып чыгара

²¹ Кәпәрнаумга килгәч, шимбә көн туу белән, Гайсә һәм Аның шәкертләре гыйбадәтханәгә бардылар һәм Гайсә өйрәтә башлады. ²² Аның өйрәтүенә барысы да хәйран калдылар, чөнки Ул канунчылар кебек түгел, бәлки хакимлеге булган кеше кебек өйрәтте.

²³ Шушы вақытта гыйбадәтханәгә эчендә шакшы рух булган кеше килеп керде һәм кычкырды:

²⁴ – Насаралы Гайсә! Сина бездән нәрсә кирәк? Син безне һәлак итәргә килдеңме? Мин Синең Кем икәннең беләм! Син – Аллаһының Изгесе.

²⁵ Әмма Гайсә шакшы рухка боерды:

– Эндәшмә, чык аннан!

²⁶ Шакшы рух, кешене калтыратып, көчле тавыш белән кычкырып, чыкты. ²⁷ Барысы да таң калдылар һәм бер-береннән сораша башладылар:

– Бу нәрсәне аңлата икән? Бу – ниндидер яңа куәтле тәглимат? Бу Кеше шакшы рухларга боера һәм алар Аңа буйсыналар!

²⁸ Аның хакындагы хәбәр бик тиз арада бөтен Гәлиләя тирәсендәгә жирләргә таралды.

²⁹ Ягъкуб һәм Яхъя белән бергә гыйбадәтханәдән чыккач ук, алар Шимун белән Эндри йортына юнәлделәр. ³⁰ Шимунның каенанасы кызышып, авырып ята иде, бу хакта Гайсәгә керү

* 1:16-17 *Гәлиләя дингезе* – аны «Геннисарет күле» дип тә атыйлар.

** 1:16-17 Гайсә бу урында кешеләрне Аллаһы юлына алып килүне балык тоту белән чагыштыра.

белән әйттеләр. ³¹ Гайсә аның янына килде һәм, кулыннан тотып, аңа торырга булышты. Аның кызышуы бетте һәм ул табын эзерли башлады.

³² Ә инде кич житеп, кояш баегач, Гайсәгә барлык авыруларны, женле кешеләрне китерделәр. ³³ Бөтен шәһәр халкы Шимун һәм Әндрй өненә ишек төбенә жыелды. ³⁴ Гайсә күп кешеләрне төрле авырулардан савыктырды һәм күп женнәрне куып чыгарды. Әмма женнәр Аның Кем икәнен белгәнгә күрә, Гайсә аларга сөйләргә рөхсәт итмәде.

³⁵ Иртәгесен, яктырганчы ук, Ул торып аулак урынга китте, анда дога кылды. ³⁶ Иптәшләре белән Шимун Аны эзләп киттеләр һәм, ³⁷ Гайсәне табып:

– Барысы да Сине эзиләр, – диделәр.

³⁸ – Китик башка урыннарда, күрше авыл-шәһәрләргә, Мина анда да Яхшы хәбәрне сөйләргә кирәк. Мин шуның өчен килдем бит, – диде Гайсә.

³⁹ Гайсә шулай женнәрне куып, гыйбадәтханәләрдә Яхшы хәбәрне сөйләп, бөтен Гәлиләя жирендә йөрдә.

Гайсә махаулыны савыктыра

⁴⁰ Бер көнне, махау чире* белән авыручы бер кеше килде һәм, Гайсә каршында тезләнеп, үтенеп сорады:

– Әгәр теләсән, мине тазарга алып иден!

⁴¹ Гайсә, кызганып, кулын сузып, аңа кагылды һәм әйтте:

– Әйе, телим. Тазарын!

⁴² Аның махауы шунда ук бетте, һәм ул тазарынды. ⁴³⁻⁴⁴ Гайсә каты кисәтеп:

– Кара аны, берәүгә дә берни сөйләмә. Ләкин руханига бар. Ул үзе сине карасын. Барысына да терелүең билгесе итеп, син Муса канунында таләп ителгән корбан бүлөгән китер, – дип, аны шунда ук жибәрде.

⁴⁵ Әмма ул, китү белән, булган хәл хакында бөтен жирдә сөйләп йөрдә. Шунлыктан Гайсә ачыктан-ачык йөри алмады. Ул шәһәрләрдән читтә, аулак урыннарда булды, әмма анда да Аның янына бөтен яктан килделәр.

Гайсә паралич суккан кешене савыктыра

2 ¹ Гайсә берничә көннән Кәпәрнаумга әйләнеп кайткач, Аның өйдә булуы хакында хәбәр таралды. ² Халык шулкадәр күп жыелды ки, хәтта тышта, ишек алдында да урын житмәде. Гайсә аларга Яхшы хәбәр сүзен сөйләде. ³ Аның янына

* 1:40 *Махау чире* – йогышлы тире авыруы.

дүрт кеше паралич суккан кешене күтөрөп алып килде. ⁴Эмма халык арасынан үтэ алмаганлыктан, алар Гайсэ булган урында түбөнө тишөп, паралич суккан кешене ятагы белән бергэ шул тишек аша төшерделэр. ⁵Гайсэ, аларның ышануларын күрөп, паралич суккан кешегэ айтте:

– Бала, синең гөнаһларың кичерелде!

⁶Анда берничэ канунчы утыра иде, алар үзара уйлаштылар:

⁷– Ул нэрсэ сөйли? Бу бит көфер сүз! Гөнаһларны Аллаһы-дан башка кем кичерэ ала?

⁸Гайсэ, шунда ук рухы белән аларның уйларын белөп, аларга айтте:

– Ни өчен сезнең күнелегездэ шундый уйлар? ⁹Паралич суккан кешегэ ничек дип айттергэ жинелрэк: «Синең гөнаһларың кичерелде», – дипме, эллэ: «Тор, ятагыңны алып кайтып кит», – дипме? ¹⁰⁻¹¹Хэзер сез Адәм Улының жирдэ гөнаһларны кичерергэ хахимлеге барлыгын белерсез. Мин сиңа айтәм, – Гайсэ паралич суккан кешегэ мөрэжэгать итте:

– Тор, ятагыңны ал да өөнэ кайт.

¹²Ул торды һәм шунда ук, ятагын алып, барысының күз алдында чыгып китте. Моңа бөтенесе дә таң калдылар һәм Аллаһыны данлап айттелэр:

– Безнең мондый хэлне әле күргәнөбез булмады!

Гайсэ Левине чакыра

¹³Гайсэ тагын Гәлилөя диңгезе ярына чыкты. Бөтен халык Ана килде һәм Ул аларны өйрөттө. ¹⁴Үтөп барышлый, салым жыя торган урында утыручы Һалфай улы Левине күрөп, ана айтте:

– Минем артымнан бар!

Ул, торып, Аның артыннан китте.

¹⁵Менэ Гайсэ Леви өөнэ ашка килде. Өстөл артында Гайсэ һәм Аның шәкертлөре белән бергэ күп санлы салым жыючылар һәм башка гөнаһлылар утырды. Шундыйлар Гайсэ белән йөрүчелэр арасында күп иде. ¹⁶Фарисейлэр* арасындагы канунчылар Аның гөнаһлылар һәм салым жыючылар белән бергэ ашаганын күрөп, Аның шәкертлөрөнэ айттелэр:

– Ничек Ул салым жыючылар һәм гөнаһлылар белән бергэ ашап-эчэ?

¹⁷Гайсэ, моны ишетөп, аларга айтте:

– Табиб сәламәт кешелөргэ түгел, э авыруларга кирөк. Мин тэкьва кешелөрне түгел, э гөнаһлыларны чакырырга дип килдем.

* 2:16 *Фарисейлэр* – борыңгы яһүдлэр арасындагы дини төркем.

Ураза тоту һәм шимбә көн хакында сораулар

¹⁸ Көннәрдән бер көнне Чумдыручы Яхьяның шәкертләре һәм фарисейләр ураза тотканда, кешеләр Гайсә янына килеп сорадылар:

– Ни өчен Яхьяның һәм фарисейләрнең шәкертләре ураза тоталар, ә Синен шәкертләрен ураза тотмыйлар?

¹⁹ Гайсә аларга әйтте:

– Кияү егете туйдагы кунаклар белән булган вакытта аның дуслары ураза тоталармы? Кияү алар белән бергә булганда, алар, әлбәттә, ураза тотмыйлар! ²⁰ Эмма килер бер көн: алар аныннан кияү алыныр һәм шул чакта алар ураза тотарлар.

²¹ Иске киёмгә яна тукумадан ямаулык салмыйлар, югыйсә, ямаулык иске тукуманы басып төшәр һәм тишек тагын да зураер. ²² Шулай ук яна шәрабны иске турсыкка салмыйлар, югыйсә шәраб турсыкны тишеп чыгар, һәм шәраб та, турсык та эрәм булырлар. Яңа шәрабны яңа турсыкка салалар.

²³ Көннәрдән бер көнне, шимбә көнне, Гайсә иген кырлары аркылы үтеп барганда, шәкертләре башаклар өзә башладылар.

²⁴ Фарисейләр Ана әйттеләр:

– Кара, алар ни эшлиләр? Шимбә көнне болай эшләргә ярамый!

²⁵ Гайсә аларга әйтте:

– Давыт мохтажлыкта калган чакта, ул үзе һәм аның белән булган кешеләр ачыккач, нәрсә эшләгәннен сез ничкайчан укымадыгызмы әллә? ²⁶ Иң баш рухани булып Эбьятар торганда, ул Изге йортка кергән һәм Аллаһыга багышланган икмәкләрне үзе ашаган һәм иптәшләренә дә биргән, ә ул исә руханилардан башка ничкемгә дә ашарга рөхсәт ителмәгән.

²⁷ Гайсә әйтте:

– Кеше шимбә көн өчен түгел, ә шимбә көн кеше өчен яратылган. ²⁸ Шуңа күрә Адәм Улы шимбә көненең дә Хужасы.

Гайсә кулы корышкан кешене савыктыра

3 ¹ Гайсә тагын гыйбадәтханәгә килде. Анда кулы корышкан кеше бар иде. ² Эгәр Гайсә шимбә көнне савыктырса, Аны гаепләргә сәбәп булыр дип, берничә фарисей Аның артыннан күзәттеләр. ³ Кулы корышкан кешегә Гайсә әйтте:

– Уртага чыгып бас.

⁴ Ә тегеләрдән сорады:

– Шимбә көнне нәрсә эшләргә рөхсәт ителгән: яхшылыкмы, яисә яманлыкмы? Тормышны саклап калыргамы, яисә һәлак итәргәме?

Алар эндәшмәделәр. ⁵Гайсә аларның каты күнелле булуларына ачынып, аларга ачу белән карап алды һәм кешегә әйтте:

– Кулыңны суз!

Ул кулын сузды, аның кулы савыкты. ⁶Фарисейләр киттеләр һәм шунда ук, Хируд патша тарафдарлары белән бергә, Гайсәне һәлак итү хакында киңәш кордылар.

⁷⁻⁸Гайсә Үзенә шәкертләре белән Гәлиләя дингезенә таба юнәлде. Аңа Гәлиләядән һәм Яһүдиядән күп санлы халык иярде. Аның эшлэгән эшләре хакында ишетеп, Иерусалимнан да, Идумаядән дә, Үрдүн арьягынан да, Тур һәм Сидун тирәләреннән дә күп халык килде. ⁹Халык Үзен кысмасын дип, Гайсә шәкертләренә көймәне эзер тотарга кушты. ¹⁰Күп кешеләрне савыктырган булганга, чирдән интеккән кешеләр, Аңа кагылып өчен, Аның янына этешеп-төртешеп киләләр иде. ¹¹Эчләрендә шакшы рухлар булганнар да, Аны күрү белән, каршына йөзтүбән егылып:

– Син – Аллаһы Улы! – дип кычкырдылар.

¹²Әмма Гайсә аларны Үзенә кем булуы хакында сөйләүләрен каты итеп тыйды.

Унике шәкертне сайлау

¹³Гайсә, тауга менеп, Үзе сайлаганнарны янына чакыртып китертте. ¹⁴⁻¹⁵Болар – Үзе белән бергә булып өчен, һәм аларны Яхшы хәбәр сөйләргә, женнәрне Аның вәкаләте белән куып чыгарырга дип кешеләр янына жибәрер өчен сайлаган уника кеше иде.

¹⁶Менә ул уника шәкерт: Гайсә Петер дип атаган Шимун, ¹⁷Зебедәй улы Ягъкуб һәм аның энесе Яхъя, – Гайсә аларны «Боаниргес», ягъни «Күк күкрәү уллары» дип атады, ¹⁸Әндри, Филип, Бартулумаи, Маттай, Томас, Һалфай улы Ягъкуб, Таддай, Көрәшүче Шимун* ¹⁹һәм Гайсәгә хыянәт итәчәк Яһүд Искариот.

Гайсә һәм Белзебул

²⁰Гайсә кире өйгә кайтты. Анда тагын шундый күп төркем жыелды ки, хәтта алар ашап алырга да өлгермәделәр. ²¹Туганнары бу хакта ишеткәч, акылдан язган икән Бу, дип уйлап, Аны көчләп алып китәргә килделәр.

²²Иерусалимнан килгән канунчылар әйттеләр:

– Аның эчендә Белзебул** бар! Ул женнәрне женнәр башлыгы көче белән куып чыгара.

* 3:18 *Көрәшүче Шимун* – Рим хакимлеген көч белән бәрәп төшерүне яклап көрәшүче яһүдләр төркеменә эгъзасы.

** 3:22 *Белзебул* – шайтан өчен кулланылган исем.

²³ Гайсә аларны Үзе янына чакырып алып, аларга гыйбрәтле сүзләр сөйләде:

– Ничек итеп шайтан шайтанны куып чыгарсын инде? ²⁴ Эгәр патшалык эчендә бүленеш булса, бу патшалык тора алмас. ²⁵ Эгәр гаилә эчендә ызгыш-талаш булса, бу гаилә таркалмый калмас. ²⁶ Ә инде шайтан үзенә-үзе каршы чыгып, бүлгәләнсә, шайтан патшалыгы калмас, бу аның ахыры булыр. ²⁷ Берәү дә көчленең өенә кереп, аны бәйләмичә, малын талап чыга алмас. Бәлки аны бәйләгәч кенә өен талап чыгар. ²⁸ Сөзгә хак сүз әйтәм: кешеләрнең бөтен гөнаһлары һәм, ничек кенә көфер сүз әйтмәсеннәр, бөтен көферләнүләре кичерелер. ²⁹ Әмма Изге Рухка карата көфер сүз әйтүче мәңге кичерелмәс, ул мәңгелек гөнаһта гаепле.

³⁰ Кайберәүләр, Аның эчендә шакшы рух бар, дип әйткәнгә күрә, Гайсә шулай сөйләде.

Гайсәнең анасы һәм энеләре

³¹ Шул вакытта Гайсәнең анасы белән энеләре килделәр һәм, тышта торган килеш, Аны чакырттылар. ³² Янында утырган халык арасыннан берәүләр Аңа әйттеләр:

– Сине тышта әниң һәм энеләрең көтә.

³³ – Кем Минем анам һәм туганнарым? – диде Гайсә, аларга жавап итеп.

³⁴ Һәм Үзе тирәли утырганнарға карап әйтте:

– Менә Минем анам һәм туганнарым. ³⁵ Аллаһы ихтыярын үтәүчеләр Мина ир туган да, кыз туган да, ана да булалар.

Чәчүче хакында гыйбрәтле хикәя

4 ¹ Гайсә Гәлиләя дингезе буенда кешеләрне тагын өйрәтә башлады. Аның тирәсенә төркем жыелганга күрә, Ул көймәгә утырды. Көймә исә дингездә иде, ә халык яр буенда калды. ² Гайсә аларга күп кинәяле хикәяләр сөйләде һәм Үзенә өйрәтүендә әйтте:

³ – Тынлагыз: менә чәчүче чәчәргә чыккан. ⁴ Ул чәчкәндә, орлыкларының бер өлеше юл буена төшкән; кошлар очып килеп, аларны чүпләп бетергәннәр. ⁵ Башка бер өлеше туфрагы аз булган ташлы урынга төшкән; орлык тирән ятмаганга күрә, тиз шытып чыккан. ⁶ Ә инде кояш чыгып кыздыргач, тамыры булмаганлыктан, үсентеләр шиңеп төшкән. ⁷ Орлыкларның башкалары күгәнлеккә төшкән; күгән куаклары үсеп, аларны басып киткәнгә, алар башак бирмәгәннәр. ⁸ Ә инде башка орлыклар исә ундырышлы жиргә төшкән; алар үсеп күтөрелгән һәм утызлата, алтмышлата, йөзләтә уныш биргән.

⁹ Гайсә әйтте:

– Ишетергә колаклары булганнар – ишетсеннәр!

¹⁰ Үзләре генә калгач, юлдашлары һәм шәкертләре Гайсәдән кинаяле хикәяләр хакында сорадылар.

¹¹ – Аллаһы Патшалыгының серләре сезгә ачылган, – диде Гайсә аларга, – ә башкаларга, тышта торганнарга, кинаяле хикәяләр белән әйтелә.

¹² «Аллаһыга борылып кичерелмәсеннәр өчен,
Карап-карап та, күрмәсеннәр,
Тыңлап-тыңлап та, аңламасыннар».

¹³ Сөз бу кинаяле хикәянең мәгънәсен аңламадыгызмы? – дип сорады алардан Гайсә. – Сөз ничек башка кинаяләргә аңларсыз соң? ¹⁴ Чөчүче сүз чәчә. ¹⁵ Юл буена төшкән орлыклар – чөчкән вакытта ишетүче кешеләр ул, әмма шайтан, килеп, күңелләренә салынган сүзгә шунда ук алып китә. ¹⁶ Ташлы урынга чөчелгәнә исә – сүзгә ишетү белән, шатланып кабул итүчеләр. ¹⁷ Әмма аларның тамырлары булмаганлыктан, алар сүзгә вакытлыча гына тоталар. Сүз аркасында кайгы яки эзәрлекләүләр булса, алар бик тиз чигенәләр. ¹⁸ Ә башкалары, күнгәнлеккә чөчелгән орлык кебек, сүзгә ишетәләр. ¹⁹ Әмма тормыш мәшәкатьләре, байлыкка кызыгу һәм башка теләкләр аларга үтеп кереп, ишетелгән сүзгә басып китәләр һәм сүз уңыш бирми. ²⁰ Ә инде ундырышлы жиргә чөчелгәннәргә исә – сүзгә ишетеп, аны кабул итүчеләр: алар утызлата, алтмышлата, йөзләтә уңыш бирәләр.

Янып торган шәмне шәмдәлгә куялар

²¹ Гайсә аларга әйтте:

– Шәмне чүлмәк яки сәке астына куяр өчен алып керәләрмени? Юк, аны шәмдәлгә утыртып куялар. ²² Һәр яшерен нәрсә фаш ителү өчен генә яшерелгән, һәр сер ачылу өчен генә сер ителгән. ²³ Колаклары булганнар – ишетсеннәр!

²⁴ Гайсә аларга әйтте:

– Ишеткән нәрсәләргә дикъкәтә итегез. Сөз нинди үлчәм белән үлчәсәгез, сезгә дә шундый үлчәм белән үлчәп бирелер һәм тагын өстәрләр. ²⁵ Кемнең бар, шуңа бирелер, ә кемнең юк, аның булган нәрсәсә дә алыныр.

Орлык хакында гыйбрәтле сүзләр

²⁶ Гайсә әйтте:

– Аллаһы Патшалыгы нинди ул? Ул болай булыр: кеше жиргә орлык чәчә. ²⁷ Төнлә йоклап, көндезен тора, ә орлык, шытып чыгып, өскә үрмәли. Ул кеше моның ничек булуын белми дә.

²⁸ Жир үзеннән-үзе уныш бирә: башта сабак үстерә, аннары башагы, аннары башак тулы орлык була. ²⁹ Ә инде ашлык өлгерү белән кеше кулына урак ала, чөнки ашлык уру вақыты житкән була.

Горчица орлыгы хакында гыйбрәтле хикәя

³⁰ Гайсә әйтте:

– Аллаһы Патшалыгын безгә нәрсә белән чагыштырырга һәм ничек итеп тасвирларга икән? ³¹ Ул горчица орлыгы кебек. Жиргә чәчкән вақытта ул жирдәге бөтен орлыклардан да кечкенәрәк. ³² Ә инде чәчелгәч, ул, шытып чыгып, бөтен үсемлекләрдән дә зуррак булып үсәр, анардан шундый зур ботаклар үсеп чыгар, хәтта аның күлэгәсендә кошлар оя кора алырлар.

³³ Халык аңлый алганга кадәр, Гайсә шундый гыйбрәтле сүзләр сөйләде. ³⁴ Башкача Ул берни дә сөйләмәде, ә инде шәкертләре белән үзләре генә калган чакта, аларга барын да аңлатып сөйләде.

Гайсә давылны тынычландыра

³⁵ Шул көнне кичен Гайсә шәкертләренә әйтте:

– Әйдәгез әле, күлнең арьягына чыгыйк.

³⁶ Халыкны тараткач, алар Гайсә булган көймәгә утырып, Аның белән юлга кузгалдылар. Анда башка көймәләр дә бар иде. ³⁷ Көчле давыл күтәрелде һәм, дулкыннар көймәгә бөрелүдән, аның эченә су тула башлады. ³⁸ Гайсә исә көймәнең арткы өлешендә башын мендәргә салып йоклый иде. Шәкертләре Аны уятып:

– Остаз, батабыз бит! Бу Сине борчымыймы? – диделәр.

³⁹ Ул торып, жилне тыйды, ә дингезгә әйтте:

– Шаулама, тынычлан!

Жил туктады һәм тынлык урнашты.

⁴⁰ – Ни өчен сез шундый куркак? Сезнең һаман иманыгыз юкмы? – диде Гайсә аларга.

⁴¹ Аларны курку басты һәм бер-беренә:

– Кем соң Ул? Жил дә, дингез дә Аңа буйсына ич, – диештеләр.

Гайсә жәнле кешене савыктыра

С¹ Алар Гәлиләя дингезе арьягындагы Герәсә жиренә килеп туктадылар. ²⁻³ Гайсә көймәдән төшкәч үк, каберләр* арасынан чыккан бер жәнле кешене очратты. Ул кеше каберләр арасында яши иде. Аны хәтта чылбырлар белән дә бәйләп куя алмаганнар. ⁴ Чөнки күп тапкырлар аяк-кулларын чылбырлар

* 5:2-3 *Кабер* – яһүдләр мәетләренә тауны тишеп ясалган мәгарә-каберләргә куйганнар.

белән бәйләсәләр дә, ул барыбер чылбырларны өзә һәм богауларны вата торган булган. Берәү дә аны жиңә алмаган. ⁵ Ул көне-төне бертуктаусыз каберләр арасында һәм тауларда үзен ташлар белән бәрәп кычкыра торган булган.

⁶ Ерактан ук Гайсәне күрәп, ул Аның янына йөгәрәп килде һәм, аякларына егылып, ⁷ каты тавыш белән кычкырды:

– Аллаһы Тәгаләнең Улы, Гайсә! Миннән Сиңа ни кирәк? Аллаһы хакы өчен Синнән ялварам, газаплама мине.

⁸ Ул шулай әйтте, чөнки Гайсә аңа: «Шакшы рух, бу кешенен эченнән чык!» – дигән иде.

⁹ – Исемен ничек? – дип сорады аннан Гайсә.

– Без бик күбәү, шуңа күрә минем исемем – Гаскәр, – дип жавап бирде тегесе. ¹⁰ Һәм аларны бу жирдән куып жибәрмәвен үтенеп сорады.

¹¹ Тау битендә зур дунгыз көтүе утлап йөри иде.

¹² – Безне дунгызларга жибәрче, без аларның эченә керербез! – дип ялвардылар шакшы рухлар.

¹³ Гайсә рөхсәт иткәч, кеше эченнән чыккан шакшы рухлар дунгызлар эченә керделәр һәм дунгыз көтүе текә ярдан диңгезгә ташланып батып үлде. Ә дунгызларның саны ике менгә якын иде.

¹⁴ Көтүчеләр, качып китеп, бу хакта шәһәрдә һәм аның тирәсендәге авылларда сөйләп йөрделәр. Ә анда яшәүчеләр исә, ни булганын карарга дип, ¹⁵ Гайсә янына килделәр, эчендә женнәр булган кешенен киенгән һәм акылына килгән хәлдә утыруын күрәп, куркып калдылар. ¹⁶ Вакыйганы күргән кешеләр женле кеше һәм дунгызлар белән ни булганы хакында сөйләп бирделәр. ¹⁷ Шуннан соң алар Гайсәнең бу урыннан китүен үтенә башладылар.

¹⁸ Гайсә көймәгә утырган чакта, элек женле булган кеше Гайсә белән бергә барырга теләвен әйтте. ¹⁹ Әмма Ул рөхсәт итмәде:

– Бар, өңә кайтып, туганнарына Раббының ничек сине кызгануын һәм синең өчен нәрсә эшләгәннен сөйлә, – диде Гайсә.

²⁰ Ул кеше китеп, Гайсәнең аның өчен нәрсә эшләгәнне хакында Ун калада сөйләп йөрдә һәм барысы да моңа таң калдылар.

Үлгән кыз һәм авыру хатын

²¹ Гайсә көймәдә кире икенче як ярга чыккач, яр буенда Аның янына тагын күп халык жыелды. ²² Гыйбадәтханә башлыктарыннан берсе, Яһир исемлесе, Аны күрү белән, янына килеп, Гайсәнең аякларына егылды ²³ һәм ялварып сорады:

– Минем кызым үлем хәлендә ята. Килеп, аның өстенә кулларыңны куйчы, ул савыгыр һәм яшәр иде!

²⁴ Гайсә аның белән китте.

Аңа, һәр яктан кысырыклап, күп халык ияреп барды. ²⁵ Бер хатын уника ел буе кан китүдән жәфаланган булган. ²⁶ Бик күп табибларда дөваланган, бөтен байлыгын сарыф итсә дә, файдасын күрмәгән: хәле тагын да начарайган икән. ²⁷⁻²⁸ Ул Гайсә хақында ишетеп: «Аның киemenә генә булса да кагылсам, савыгыр идем», – дип уйлаганга, халык арасына кереп, арттан килеп, Гайсәнең киemenә кагылды. ²⁹ Шунда ук аның кан агуы туктады һәм ул үзенә тулысынча савыгуын тойды. ³⁰ Гайсә Үзеннән көч чыкканын тоеп, халыктан сорады:

– Минем киemenә кем кагылды?

³¹ – Халыкның ничек кысырыклавын күреп торасың бит! Ә Син, кем кагылды, дип сорыйсың, – диделәр шәкертләре.

³² Әмма Ул моны эшләүчене күзләре белән эзли бирде. ³³ Куркуыннан калтырап төшкән хатын, үзе белән ни булганын аңлап, халык арасынан чыкты һәм, Гайсә алдына егылып, дөресен сөйләп бирде.

³⁴ – Кызым, ышануың сине савыктырды, имин йөр, исән-сау бул, – диде аңа Гайсә.

³⁵ Гайсә бу сүзләргә әйткән арада, гыйбадәтханә башлыгының өеннән килеп әйттеләр:

– Синең кызың үлдә. Остазны бүтән борчыма!

³⁶ Әмма Гайсә, аларның сүзләрен ишетеп, башлыкка әйтте:

– Курыкма, тик ышан гына!

³⁷ Гайсә Петердән, Ягъкубан, Ягъкубның энесе Яхъядан башка һичкемгә Үзе белән барырга рөхсәт итмәде. ³⁸ Башлыкның өе янына килгәч, Гайсә анда ыгы-зыгы килеп йөрүчеләрне, һәм такмаклап-такмаклап үкереп елаучыларны күрде.

³⁹ – Сез нигә ыгы-зыгы килеп йөрисез, нигә елыйсыз? Бала үлмәгән, тик йоклый гына, – диде аларга Гайсә, өйгә кергәч.

⁴⁰ Анардан көлделәр, әмма Ул аларны куып чыгарып, кызының атасын, анасын, Үзенә юлдашларын алып, кыз яткан бүлмәгә керде. ⁴¹ Баланың кулынан тотып, аңа әйтте:

– Талита, кум! (Ягъни, «Кызым, сиңа әйтәм, тор!»)

⁴² Кыз бала шунда ук торды һәм йөри башлады, аңа уника яшь иде. Барысы да күргәннәрәннән хәйран калдылар. ⁴³ Гайсә бу хакта һичкем белергә тиеш түгеллеген кисәтеп әйтте, кызы исә ашатырга кушты.

Гайсә Насарада инкяр ителә

6 ¹ Гайсә шул урыннан китеп, шәкертләре белән бергә Үзе яшәгән шәһәргә кайтты. ² Шимбә көнне Гайсә гыйбадәтханәдә өйрәттә. Аны тыңлаган һәммәсе:

– Бу Аңа кайдан килгән икән? Нинди тирән акыл бирелгән?

Аның куллары белән шундый кодрәтле эшләр эшләнә бит! – дип

таң калдылар. ³– Ул – балта остасы; Мәрьямнең улы, Ягькубнын, Йосыфнын, Яһүднең һәм Шимуннын абыйсы түгелме соң? Анын сеңелләре безнең арабызда түгелме соң? – диделәр.

Алар Аны кире кактылар.

⁴– Пәйгамбәр һәр жирдә дә ихтирам ителә, тик үз ватанында, үз туганнары һәм гаиләсе тарафыннан гына хөрмәт күрми, – диде аларга Гайсә.

⁵Шуна күрә Ул анда бер генә дә кодрәтле эш күрсәтә алмады, фәкать өсләренә кулларын куеп, берничә авыру кешене савыктырды. ⁶Аларның ышанмаулары Аны гажәпләндерде.

Гайсә уника шәкертен жиберә

Гайсә, авылдан-авылга күчеп, өйрәтеп йөрде. ⁷Ул Үзе янына уника шәкертен чакырып, аларга шакшы рухларны куып чыгарырга вәкаләт биреп, икешәрләп-икешәрләп кешеләр янына жиберде. ⁸Юлга үзләре белән юл таягыннан башка икмәк тә, биштәр дә, акча да алмаска, ⁹аяк киёмнәре кияргә кушты һәм:

– Үзегез белән алмаш күлмәк алмагыз, – диде. – ¹⁰Нинди йортка керсәгез, ул урыннардан киткәнче, шул йортта калыгыз, – диде Ул аларга.

¹¹– Әгәр берәр жирдә сезне кабул итмичә, тыңлап та тормасалар, ул чакта, ул урыннан киткәндә, аларга каршы шаһитлек билгесе итеп, аякларыгыздагы тузанны кагып төшерегез.

¹²Һәм алар китеп, кешеләрне тәүбә итәргә өндәп йөрделәр, ¹³күп женнәрне куып чыгардылар һәм, зәйтүн мае сөртеп, күп авыру кешеләрне савыктырдылар.

Чумдыручы Яхьяның үлеме

¹⁴Гайсәнең исеме киң танылгач, ул хакта Һируд патшага да ишетелде. Кайберәүләреннән сөйләвенчә, Бу – үледән терелеп торган Чумдыручы Яхья, шуна күрә Анын кодрәтле эшләр күрсәтергә куәте бар, ¹⁵башкалары сөйләвенчә, Ул – Ильяс, бүтәннәре исә, борынгыда булган пәйгамбәр кебек бер пәйгамбәр Ул, дигәннәр.

¹⁶Әмма Һируд, тыңлап торып, әйтте:

– Ул – Чумдыручы Яхья! Мин аның башын кистердем, әмма ул үледән терелеп торды!

¹⁷Һируд үзенең абыйсы Филиппнең хатынына – Һирудиягә өйләнгәнлектән, Яхьяны кулга алып, төрмәгә утыртырга әмер биргән иде. ¹⁸Чөнки Яхья Һирудка: «Сина абыенның хатыны белән яшәргә ярамый», – дип әйткән иде. ¹⁹Шуның аркасында Һирудия ана нәфрәт итеп, аны үтертергә теләгән, әмма берни эшли алмаган. ²⁰Яхьяның тәкъва һәм изге кеше булуын

белгэнгә, Һируд аннан курка һәм яклап килә иде. Аның сүзләре патшаны борчыса да, ул аны рәхәтләнеп тыңлый иде.

²¹ Һируд үзенң туган көне уңае белән, зур дәрәжәле түрәләрне, гаскәр башлыklarын һәм Гәлиләя өлкәннәрен аш мәжлесенә чакыргач, Һирудиягә жай чыкты. ²² Анда Һирудиянен кызы да килгән иде. Аның биее Һирудка һәм аның кунакларына бик ошады. Патша аңа:

– Ни теләсән, барын да миннән сора: барын да бирермен! – диде. ²³ Һәм ул, ант итеп, әйтте:

– Хәтта, патшалыгымның яртысын сорасаң да, сина бирермен!

²⁴ Кыз, барып, анасыннан сорады:

– Миңа нәрсә сорарга?

– Яхъя пәйгамбәрнең башын сора, – диде тегесе.

²⁵ Ул шунда ук патша янына барып:

– Чумдыручы Яхъяның башын хәзер үк тәлинкәгә салып китерүенне телим! – дип таләп итте.

²⁶ Патша зур кайгыга төшсә дә, кунаклары алдында ант иткәч, аңа каршы килергә батырчылык итмәде. ²⁷ Ул шунда ук сакчысын, Яхъяның башын китерергә кушып, төрмәгә жибәрде. Ул анда барып, Яхъяның башын кисте ²⁸ һәм аны тәлинкәгә салып, кызга китереп бирде, ә анысы исә анасына тапшырды. ²⁹ Яхъяның шәкертләре бу хакта ишетеп, аның гәүдәсен килеп алдылар һәм кабергә салдылар.

Биш меңне ашату

³⁰ Рәсулләр, Гайсә янына әйләнеп кайтып, эшләгән эшләре һәм өйрәтүләре хакында бәйнә-бәйнә сөйләп бирделәр. ³¹ Ул аларга әйтте:

– Ә хәзер, берәр аулак жиргә барып, ялгыз гына берәз ял итеп алыгыз.

Чынлап та, кешеләр берсе артыннан берсе килгәнгә күрә, аларга ашап алырга да вакыт калмый иде.

³² Алар көймәгә утырып, үзләре генә аулак урынга киттеләр. ³³ Әмма, көймәгә утырган чакта, кешеләрнең күбесе аларны таныдылар, һәм тирә-яктагы барлык шәһәрләрдән килгән кешеләр яр буйлап йөгәрә-йөгәрә алар барасы урынга алардан алда килеп життеләр. ³⁴ Гайсә ярга чыккач, зур халык төркемен күрде һәм аларны кызганды, чөнки алар көтүчеләре булмаган сарыклар кебек иде. Ул аларны күп нәрсәләргә өйрәтә башлады. ³⁵ Вакыт соң иде инде һәм шәкертләре Аның янына килеп әйттеләр:

– Бу кеше йөрми торган урын, вакыт та соң инде. ³⁶ Жибәр аларны, якын-тирәдәге авылларга барып, үзләренә ашарга сатып алсыннар.

³⁷ – Сез аларны үзегез ашатыгыз, – диде Гайсә.

– Әллә үзөбөзгә барып, алар өчен бер ике йөз динарлык* икмәк сатып алыргамы? – диделәр алар.

³⁸ – Сездә күпме икмәк бар? Барып карагыз әле, – диде Ул. Алар карагач, җавап бирделәр:

– Биш икмәк һәм ике балык.

³⁹ Гайсә шәкертләренә, халыкны төркемнәргә бүлеп, яшел чирәмгә утыртырга кушты. ⁴⁰ Алар, йөзәр һәм иллешәр кешегә бүленеп, тезелешеп утырдылар. ⁴¹ Гайсә биш икмәкне, ике балыкны алды да, күккә карап, шөкрәна кылды һәм, икмәкне сындыргалап, халыкка өлөшөр өчен шәкертләренә бирде. Ул ике балыкны да һәммәсенә бүлеп бирде. ⁴² Алар барысы да ашап туйдылар. ⁴³ Шәкертләр ипидән һәм балыктан калган сыныкларны жыеп, уника кәрзингә тутырдылар. ⁴⁴ Ашаучыларның саны биш мең ир кеше иде.

Гайсә су өстеннән атлап килә

⁴⁵ Аннары Гайсә шәкертләренә, Аның халыкны жибәрүен көтмичә, хәзер үк көймәгә утырып, каршы як ярдагы Бәйтсайдага Үзеннән алданрак китәргә кушты. ⁴⁶ Халык белән сабуллашкач, Ул дога кылып өчен тауга менде. ⁴⁷ Кич житкәндә көймә дингез уртасында иде инде, ә Ул яр буенда берүзе калды. ⁴⁸ Каршы искән жыл белән көрөшүләрен, аларның ишүдән хәлдән тайганнарын күрөп, иртәнге өч белән алты арасында** Ул, су өстеннән атлап, алар янына китте. Ул аларны узып китәргә теләде, ⁴⁹⁻⁵⁰ ә шәкертләре Аның су өстеннән килүен күрөп, өрәктер дип уйладылар һәм куркышып, кычкырып жибәрделәр.

– Кыю булыгыз, бу – Мин! Курыкмагыз! – диде шунда ук аларга Гайсә ⁵¹ һәм алар янына көймәгә кереп утырды. Шул вакытта ук жыл туктады. Һәм бу аларны тагын да ныграк гажәпләндерде. ⁵² Икмәк белән булган хәл нәрсә аңлатканны алар бит аңламадылар, чөнки аларның йөрәкләре каткан иде.

⁵³ Алар, дингезне кичеп, Геннисарет ярына килеп туктадылар. ⁵⁴ Көймәдән чыгу белән, кешеләр, Аны танып, ⁵⁵ бу хәбәр белән бөтен тирә-якны йөгереп әйләнделәр. Гайсәнең кай жирдә тукталганын ишетеп, шул урынга түшәктә ятучы авыруларны китерә башладылар. ⁵⁶ Гайсә кайда гына булмасын, авыллардамы, шәһәрләрдәме, берәр йорттамы, бөтен жирдә

* 6:37 *Динар* – көмеш тәңкә. Эшченең бер көнлек хезмәт хакын тәшкил иткән.

** 6:48 *Иртәнге өч белән алты арасында* – грекча сүзгә-сүз «төннең дүртенче сак вакытында». Рим системасы буенча, төн өчәр сәгатьтән торган дүрт сак вакытына бүленгән булган.

авыруларны майданнарга китереп салдылар, Аның киemenен чабуына гына булса да кагылырга рөхсәт бирүен үтенделәр. Һәм кем генә кагылмасын, барысы да савыктырылды.

Ата-баба йолалары

7 ¹Гайсә янына фарисейләр белән бергә Иерусалимнан килгән кайбер канунчылар жыелдылар. ²Алар Аның кайбер шәкертләренен кул юмыйча, пычрак, ягъни, йола буенча юылмаган кул белән ашаганнарын күргән иделәр.

³Барлык яһүдләр кебек үк, фарисейләр, гадәткә кертелгәнчә, ата-бабадан килгән йолаларны үтәп, кулларын юмыйча ашарга утырмыйлар. ⁴Базардан кайту белән дә юынмыйча ашарга утырмыйлар. Һәм бик күп башка нәрсәләргә, мәсәлән, касәләргә, чүлмәкләргә, бакырдан эшләнгән савытларны юуга караган күрсәтмәләргә үтиләр.

⁵Фарисейләр һәм канунчылар Гайсәдән сорадылар:

– Ни өчен Синең шәкертләрң ата-бабалардан килгән йолаларны үтәмиләр, ризыкны пычрак куллары белән ашыйлар?

⁶Ә Ул аларга җавап бирде:

– Сез монафикълар! Ишагыя пәйгамбәр сезнең хакта, алдан күрәп, дәрәс әйткән. Ул болай дип язган:

«Бу халык Мине теле белән хөрмәт итә,
ә күнелләргә исә Миннән еракта.

⁷ Аларның Миңа табынулары бушка:

алар кеше уйлап чыгарган кагыйдәләргә өйрәтәләр».

⁸Аллаһы әмерен читтә калдырып, сез кеше урнаштырган йолаларны үтисез.

⁹Үзегезнең йолагызны үтәр өчен, ничек оста итеп Аллаһы әмерен кире кагасыз! – дип дэвам итте Гайсә. – ¹⁰Муса болай дип әйткән: «Атаңны һәм анаңны хөрмәт ит» һәм «Атасын һәм анасын хурлаган кеше үтереләргә тиеш». ¹¹Ә сез: «Әгәр кеше атасына, яки анасына: „Мин сиңа бирергә тиеш булган әйберне Аллаһыга корбан (ягъни, Аллаһыга тиешле бүләк) итеп вәгъдә иттем“, – дип әйтә икән, ¹²ул чакта ул кешегә атасы яки анасы өчен берни эшләмәскә мөмкин», – дип өйрәтәсез. ¹³Сез үзегезнең йолагыз белән Аллаһы сүзен юкка чыгарасыз һәм шуна охшаган төрләр эшләр эшлисез.

¹⁴Ул тагын халыкны чакырып, аларга әйтте:

– Барыгыз да Мине тыңлагыз һәм аңлагыз! ¹⁵Тыштан кергән һичнәрсә кешене пычрата алмый, әмма аның эченнән чыкканы аны пычрата. [¹⁶]*

* 7:16 Кайбер кулъязмаларда 16 нчы аять тә бар: «Колаклары булган ишетсен!»

¹⁷ Гайсә халыкны калдырып өйгә кергәч, шәкертләре Аннан бу сүзләргә аңлатып бирүен сорадылар.

¹⁸ – Әллә сез дә һаман аңламыйсызмы? – диде Ул. – Кешенең эченә тыштан кергән һичнәрсә аны пычрата алмаганын аңламыйсызмы? ¹⁹ Чөнки аның йөрәгенә түгел, ә карынына керә һәм аннан чыгарылып ташлана! (Моның белән Гайсә бөтен ризыкның да чиста булуын белдерде.)

²⁰ Һәм Гайсә дәвам итте:

– Ә кешенең эченнән чыкканы исә аны пычрата. ²¹ Фәхешлеккә, урлашуга, кеше үтерүгә, ²² зиначылыкка китерүче явыз ниятләр кешенең йөрәгеннән килә; шуннан ук саранлык, кабәхәтлек, мәкерлек, әхлаксызлык, көнчелек, хурлау, тәкәбберлек, акылсызлык килә. ²³ Бу барлык яманлык кешенең эченнән чыга, шул аны пычрата да инде.

Мәжүси хатынның иманы

²⁴ Аннан Гайсә Тур шәһәре тирәләренә юл тотты. Ул андагы бер йортта тукталды, һәм бу хакта берәүнең дә белүен теләмәгән иде дә, әмма мөмкин булмады. ²⁵ Аның хакында кечкенә кызының эчендә шакшы рух булган бер хатын ишетеп алды. Ул шунда ук, килеп, Гайсәнең аякларына егылды. ²⁶ Бу мәжүси хатын чыгышы белән Сурия Фойникәсе өлкәсеннән иде. Ул Гайсәдән кызы эчендәге женне куып чыгаруын үтенде.

²⁷ – Башта балалар туенсыннар, – диде аңа Гайсә. – Икмәкне балалардан алып, көчекләргә ташлау яхшы түгел.

²⁸ – Әфәнде, – дип жавап бирде ул, – ләкин көчекләр дә өстәл астына балалардан коелган валчыкларны ашый бит.

²⁹ – Шулай дип әйтәсең икән, өеңә кайт: кызыңның эченнән жен чыкты, – диде Гайсә.

³⁰ Хатын өенә әйләнеп кайтты һәм кызының исән-сау түшәктә ятуын күрде. Жен аның эченнән чыккан иде инде.

Гайсә телсез һәм чукрак кешене савыктыра

³¹ Аннан соң, Тур тирәләреннән китеп, Сидун аша һәм Ун кала тирәләреннән үтеп, Гайсә Гәлиләя дингезенә чыкты. ³² Аның янына чукрак һәм начар сөйләшә торган кешене китереп, аның өстенә кулларын куеп алуын үтенделәр. ³³ Гайсә, аны халык төркеменнән читкәрәк алып китеп, аның колакларына Үзенең бармакларын тыкканнан соң, төкереп, аның теленә кагылды.

³⁴ Аннары Гайсә күккә карап һәм тирән сулап әйтте:

– Эффата! (Ягъни, «Ачыл!»)

³⁵ Шунда ук аның колаклары ишетә башлады һәм теле чишелде, һәм ул ачык итеп сөйләшә башлады. ³⁶ Гайсә кешеләргә

бу хакта берәүгә дә сөйләмәскә кушты. Эмма Ул тыйган саен алар тагын да күбрәк сөйләп йөрделәр. ³⁷ Аларның гажәпләнүләрөнөң чиге булмады.

– Бөтен нәрсәне дә Ул яхшы итеп эшли: чукраклар ишетеләр һәм телсезләр сөйләшәләр! – диделәр алар.

Дүрт меңне ашату

8 ¹ Ул көннөрдә тагын күп кеше жыелды, ә аларның ашарларына ризыклары юк иде. Шәкертләрен чакырып, Гайсә әйтте:

² – Кешеләрне кызганам. Алар Минем белән инде өч көн буге, ә ашарларына һич нәрсәләре юк. ³ Эгәр Мин аларны ач килеш өйлөрөнә кайтарып жибәрсәм, юлда хәлсезләнәрләр, чөнки аларның кайберләре ерактан килгәннәр.

⁴ – Барысын да туендырыр өчен чүлдә шулкадәр икмәкне кайдан алыяк соң? – дип сорадылар шәкертләре.

⁵ – Сездә ничә икмәк бар? – дип сорады Гайсә.

– Жиде, – диделәр алар.

⁶ Шуннан соң Гайсә халыкка утырырга кушты. Жиде икмәкне алып, Аллаһыга шөкрәна кылгач, икмәкне сындыргалады һәм халыкка өлешү өчен шәкертләренә бирде. Алар икмәкне өлөшөп чыктылар. ⁷ Аларның берничә балыклары да бар иде. Гайсә, шөкрәна кылгач, аларны да өлөшөргә кушты. ⁸ Кешеләр ашап туйдылар, һәм шәкертләре, калган сыныкларны жыеп, жиде кәрзингә салдылар. ⁹ Ашаучыларның саны дүрт меңгә яқын иде. Гайсә аларны өйлөрөнә кайтарып жибәрде, ¹⁰ ә Үзе шунда ук шәкертләре белән көймөгә утырып, Далманута жирләренә китте.

¹¹ Фарисейләр килеп, Гайсә белән бәхәсләшә башладылар. Аны сынарга теләп, алар күктән илаһи билге күрсәтүен таләп иттеләр. ¹² Гайсә, авыр сулап, аларга әйтте:

– Бу буын кешеләре ни өчен илаһи билге таләп итә икән? Сөзгә хак сүз әйтәм: бу кешеләргә илаһи билге бирелмәячәк.

¹³ Ул аларны калдырып, тагын көймөгә утырды һәм икенче як ярга йөзеп китте.

Фарисейләр һәм Һируд ачыткысы

¹⁴ Шәкертләре үзләре белән икмәк алырга оныткан булганнар, көймәдә аларның бер икмәкләре генә бар иде. ¹⁵ Гайсә аларга кисәтеп әйтте:

– Карагыз аны, фарисейләр ачыткысыннан һәм Һируд ачыткысыннан саклангыз!

¹⁶ Ә шәкертләре үзара: «Ул безнең икмәгебез булмаганга шулай әйтә», – дип сөйләнделәр.

¹⁷ Гайсә, моны белеп, аларга әйтте:

– Сез ни өчен икмәгегез юклығы турында сөйләшәсез? Сез берни дә аңламыйсызмыни? Сез ничнәрсә төшенмисезмени? Йөрәкләрегез катканмы? ¹⁸ Күзләрегез бар, сез күрмисезме, колаklарыгыз бар, сез ишетмисезме? Әллә хәтерләмисезме? ¹⁹ Мин биш икмәкне биш меңгә бүлеп биргәндә, сез калган сыныкларны жыеп, ничә кәрзингә тутырдыгыз?

– Унике, – дип жавап бирделәр.

²⁰ – Ә инде жиде икмәкне дүрт меңгә бүлгәндә, калган сыныкларны ничә кәрзин тутырып жыйдыгыз?

– Жиде, – дип жавап бирделәр.

²¹ – Әллә сез һаман төшенмәдегезме? – диде Гайсә.

Гайсә Бәйтсайдада суқырны савыктыра

²² Алар Бәйтсайдага килделәр. Кешеләр, Гайсә янына бер суқырны китереп, өстенә кулларын куеп алуын үтенделәр.

²³ Гайсә суқырны житәкләп авылдан чыгарды. Аның күзләренә төкереп һәм башына кулларын куеп сорады:

– Берәр нәрсә күрәсеңме?

²⁴ Ул карарга тырышты һәм әйтте:

– Мин кешеләрне күрәм. Алар агачлар булып күренәләр, ләкин алар йөриләр.

²⁵ Гайсә аның күзләренә тагын кулларын тидергәч, ул текәлеп карады һәм ачык итеп күрә башлады.

²⁶ – Авылга кире барма, – дип, Гайсә аңа өенә кайтырга кушты.

Кем ул Гайсә?

²⁷ Гайсә Үзенәң шәкертләре белән Филип Кайсариясе шәһәре тирәсендә урнашкан авылларга китте. Юлда барганда, Ул шәкертләреннән сорады:

– Кешеләр Мине кем дип белә?

²⁸ – Берәүләр Сине – Чумдыручы Яхъя, башкалары – Ильяс, ә кайберләре исә пәйгамбәрләренә берсе дип исәплиләр, – диделәр алар.

²⁹ – Ә сез, сез Мине кем дип беләсез? – дип сорады Ул алардан.

– Син – Мәсих, – дип жавап бирде Петер.

³⁰ Гайсә аларга Үзе хакында беркемгә дә сөйләмәскә кушты.

Гайсә Үзенәң үлеме хакында әйтә

³¹ Гайсә, Адәм Улының күп газаплар чигәргә, аксакаллар, баш руханилар һәм канунчылар тарафыннан кире кагылырга һәм үтерелергә, әмма өч көннән соң терелеп торырга тиешлеге

турында шәкертләренә сөйли башлады. ³² Бу хакта Гайсә ачык итеп сөйләде. Шунда Петер Аны читкәрәк чакырып, Ана каршы әйтә башлады. ³³ Ләкин Гайсә борылып шәкертләренә карады һәм Петерне шелтәләде:

– Кит янымнан, шайтан! Синдә Аллаһы уйлары түгел, ә кешенеке.

³⁴ Үзе янына шәкертләрен һәм халыкны чакырып, Гайсә әйтте:

– Кем Минем арттан барырга тели, үз-үзеннән баш тартсын, үзенә хачын алып, Миңа иярсен. ³⁵ Үзенә тормышын саклап калырга теләүче тормышын югалтыр. Ә инде ул тормышын Минем хакка һәм Яхшы хәбәр хакына югалтса, тормышын саклап калыр. ³⁶ Әгәр берәү бөтен дөнья милкән үзенә алып, жанын һәлак итсә, моннан аңа ни файда? ³⁷ Кеше нәрсә биреп үзенә жанын кайтарып ала алыр икән? ³⁸ Кем бу иманы булмаган һәм гөнаһлы кешеләр арасында Миннән һәм Минем сүзләремнән гарыләнә, Үзенә изге фәрештәләре белән Атасының балкып торган шөһрәте белән килгән вакытта, Адәм Улы да ул кешедән гарыләнер.

9 ¹ Гайсә әйтте:

– Сөзгә хак сүз әйтәм: монда басып торучыларның кайберләре Аллаһы Патшалыгының кодрәт белән килгән күргәнчә, үлемне татымаячаклар.

Гайсәнең тышкы кыяфәте үзгәрә

² Алты көннән соң, Гайсә Петерне, Ягъкубны һәм Яхъяны Үзе белән алып, биек тауга менде. Алар анда үзләре генә иде-ләр. Гайсәнең тышкы кыяфәте аларның күз алдында үзгәрәп китте. ³ Аның киёмнәре ялтырап, жир йөзәндә һичкем агарталмаслык дәрәжәдә, күз чагылдырылык ак төскә керде. ⁴ Шәкертләр алдында Ильяс белән Муса пәйгамбәрләр хасил булды, һәм алар Гайсә белән сөйләштеләр. ⁵ Һәм Петер Гайсәгә әйтте:

– Остаз! Безнең монда булуыбыз нинди яхшы! Өч чатыр корыйк: берсен Сиңа, берсен Мусага, берсен Ильяска.

⁶ Ул бу сүзләргә нәрсә дип әйтәргә дә белмәгәнлектән әйтте, чөнки шәкертләр шулкадәр куркып калган иде.

⁷ Шулкадәр вакытта болыт төшеп, аларны каплады һәм болыт эченнән: «Бу – Минем сөекле Улым, Аны тыңлагыз!» – дигән сүзләр ишетелде. ⁸ Шәкертләр тиз-тиз як-якларына каранып алдылар, әмма яннарында Гайсәдән башка беркемне дә күрмәделәр.

⁹ Таудан төшкәндә, Гайсә аларга ни күргәннәрен Адәм Улының үледән тереләп торуына кадәр берәүгә дә сөйләмәскә

кушты. ¹⁰ Алар моны үтәделәр, әмма үзара: «Аның: „үледән терелеп тору“ дигәне нәрсәне аңлата икән?» – дип сөйләштеләр.

¹¹ Гайсәдән сорадылар:

– Канунчылар ни өчен, башта Ильяс килергә тиеш, дип әйтәләр?

¹² – Чыннан да, башта Ильяс килеп, барын да үз урынына урнаштырачак, – дип жавап бирде Гайсә. – Ә ни өчен соң Изге язмада Адәм Улына күп газаплар чигеп кимсетелергә туры киләчәк дип язылган? ¹³ Ләкин Мин сезгә әйтәм: Ильяс килде инде һәм, аның турында язылганча, аның белән ни теләсәләр, шуны эшләделәр.

Гайсә жеңле малайны савыктыра

¹⁴ Алар калган шәкертләр янына әйләнеп кайткач, болар янына күп халык жыелганын һәм канунчыларның болар белән бәхәсләшеп торуларын күрделәр. ¹⁵ Гайсәне күреп гажәпләнгән халык төркеме шунда ук Аны сәламләргә йөгөрдә. ¹⁶ Гайсә:

– Алар белән нәрсә хакында бәхәсләшәсез? – дип шәкертләрәннән сорады.

¹⁷ Халык арасыннан бер кеше жавап бирде:

– Остаз! Мин Сиңа үземнең улымны китергән идем. Аның эченә шакшы рух кереп, улымны телсез итте. ¹⁸ Шакшы рух аны кайда гына эләктермәсен, аны жиргә атып бәрә. Малайның авызыннан күбекләр ага, ул телләрен шыкырдата, ә аннан соң бөтен гәүдәсе катып кала. Сиңең шәкертләрәннән шакшы рухны куып чыгаруларын үтенгән идем, әмма алар моны булдыра алмадылар.

¹⁹ – Әй, имансыз буын! – диде аларга Гайсә. – Мина сезнең белән күпме булырга? Күпме сезне түзеп торырга? Малайны Минем янга китерегез!

²⁰ Аны Гайсә янына китерделәр. Гайсәне күрү белән шакшы рух малайны калтыратырга тотынды һәм ул жиргә егылды, авызыннан күбекләр агыза-агыза төгәрәде.

²¹ – Аның белән мондый хәл күптәннән була башладымы? – дип сорады Гайсә малайның атасыннан.

– Балачактан бирле шулай, – дип жавап бирде анысы. –

²² Аны шакшы рух күп тапкыр һәлак итәргә тырышты: эле утка ташлады, эле суга. Әгәр нәрсәдер эшли алсан, кызган безне, ярдәм итче!

²³ – Ул ни дигән сүз: «әгәр эшли алсан»? Ышанган кешегә һәммәсе дә мөмкин.

²⁴ Һәм малайның атасы кычкырып жибәрде:

– Ышанам! Ышанычым аз булганга күрә, мина ярдәм ит!

²⁵ Гайсә, халыкның жыелуын күреп, шакшы рухка боерды:
– Телсезлек һәм чукраклык рухы, Мин сиңа боeram: аның эченнән чык һәм башка кермә!

²⁶ Шакшы рух, малайны көчле итеп калтыратып, үкереп чыкты. Малай исә, үлгән сыман булды. Шуна күрә күбесе, үлде, дип сөйләндедәр. ²⁷ Эмма Гайсә аңа, кулыннан тотып, торырга ярдәм итте, һәм ул аягына басты.

²⁸ Өйгә кереп, Гайсә белән үзләре генә калгач, шәкертләре Аннан:

– Ә ни өчен аны без куып чыгара алмадык? – дип сорадылар.

²⁹ – Мондый женнәрне тик дога белән генә куып чыгарып була, – диде Гайсә.

³⁰ Алар аннан китеп, инде Гәлиләя жире аша үттеләр. Гайсә исә бу турыда ничкемнең дә белүен теләмәде, ³¹ чөнки Үзенә шәкертләрен өйрәтә иде. Ул аларга әйтте:

– Адәм Улын кешеләр кулына тотып бирерләр һәм алар Аны үтерәчәкләр, эмма Ул өч көннән соң терелеп торачак.

³² Әйткән сүзләрен шәкертләре аңламадылар, эмма Гайсәдән сорарга курыктылар.

Кем иң бөөге?

³³ Алар Кәпәрнаумга әйләнеп килделәр. Өйдә Гайсә алардан:
– Юлда барганда сез нәрсә хакында бәхәсләштегез? – дип сорады.

³⁴ Алар исә эндәшмәделәр, чөнки юлда барган чакта, араларында кайсысы иң бөөк, дип бәхәсләшкән иделәр. ³⁵ Гайсә, утырып, уника шәкертен янына чакырды һәм әйтте:

– Кем алдынгы булырга тели, шул иң соңгы булырга тиеш һәм бөтенесе өчен дә хезмәтче булырга тиеш.

³⁶ Гайсә урталарына бер баланы бастырып, кочаклап алды һәм шәкертләренә әйтте:

³⁷ – Шушындый балаларның берсен Минем хакка кабул иткән кеше Мине кабул итә. Ә Мине кабул иткән кеше Мине генә түгел, бәлки Мине Жибөрүчене кабул итә.

Сезгә каршы булмаган кеше сезнең яклы

³⁸ – Остаз, – диде Яхъя, – без бер кешенең, Сиңең исеменне кулланып, женнәрне куып чыгаруын күрдек. Безнең белән бергә йөрмөгәнгә күрә, без аңа туктарга куштык.

³⁹ Гайсә жавап бирде:

– Аны туктатмагыз. Минем исеменнән кодрәтле эш булдыра алган кеше Мине начар сүзләр белән тиз генә хурламас. ⁴⁰ Безгә каршы булмаган кеше безнең яклы. ⁴¹ Сезгә хак сүз әйтәм: кем

дә кем, Мәсихнеке булуыгыз өчен, сезгә эчәргә дип бер чына-
як су бирә, ул әжереннән мәхрүм калмаячак.

⁴² Әмма Миңа иман итүче бу кечкенәләрнең берсен юлдан
яздыручыны, муенына тегермән ташын асып, диңгезгә ташла-
салар, аның өчен яхшырак булыр иде. ⁴³ Әгәр кулың сине вәс-
вәсәгә төшерсә, аны чабып төшер! Жәһәннәмгә, сүнмәс утка
ике кулың белән ташланганчы, тормышка бер кулың белән ке-
рүен синең өчен яхшырак. [⁴⁴]* ⁴⁵ Әгәр аягың сине вәсвәсәгә
төшерсә, аны чабып төшер! Ике аягың белән жәһәннәмгә таш-
лануга караганда, тормышка бер аягың белән керүен синең
өчен яхшырак. [⁴⁶]** ⁴⁷⁻⁴⁸ Әгәр күзең сине вәсвәсәгә төшерсә,
аны алып ташла! «Кешеләрне бертуктаусыз кортлар ашап тор-
ган һәм уты сүнмәгән» жәһәннәмгә ике күзең белән ташлануга
караганда, бер күзең белән Аллаһы Патшалыгына керүен синең
өчен яхшырак.

⁴⁹ Һәркем ут белән «тозланыр».

⁵⁰ Тоз – яхшы нәрсә. Әмма тоз тозсызланса, аны ничек тозлы
итәрсез? Тоз сезнең үзегездә булсын! Һәм бер-берегез белән та-
ту булыгыз.

Гайсә аерылышу хакында өйрәтә

10 ¹ Ул урыннан Гайсә Яһүдиягә һәм Үрдүн арьягындагы
жирләргә юнәлде. Тагы күп халык Ана ияреп китте һәм
Ул, гадәттәгечә, аларны өйрәтте.

² Гайсә янына фарисейләр килделәр һәм, Аны сынарга теләп,
сорадылар:

– Ир кешегә хатынын аерып жибәрергә канун рөхсәт итәме?

³ – Муса сезгә нәрсә эшләргә кушты соң? – диде Гайсә.

⁴ – Муса ир кешегә хатынын, аерылышу кәгазе язып, аерып
жибәрергә рөхсәт бирде, – дип жавап бирделәр алар.

⁵ – Ул сезгә шундый әмерне күнелләрегез каты булганга кү-
рә язган, – диде Гайсә. ⁶ – Әмма баштан ук, һөммә нәрсә
яратылганда, Аллаһы «аларны ир һәм хатын итеп бар итте.
⁷ Шуна күрә ир кеше, атасын һәм анасын калдырып, хатыны-
на кушылыр ⁸ һәм икесе дә бер тән булыр». Димәк, алар инде
ике кеше түгел, ә бер бөтен. ⁹ Аллаһы кушылдырганны кеше
аермасын.

¹⁰ Өйдә вакытта шәкертләре бу хакта кабат Гайсәдән сора-
дылар.

* 9:44 Кайбер кулъязмаларда 44 нче һәм 46 нчы аятьләр дә бар: «Анда
кешеләрне бертуктаусыз кортлар ашап тора һәм ут сүнми».

** 9:46 44 нче аятьнең искәртмәсен карагыз.

¹¹ – Ир кеше, хатыны белән аерылышып, башкага өйләнә икән, ул чакта хатынына каршы зина кыла, – диде Гайсә. –
¹² Шулай ук, хатын кеше дә, иреннән аерылып, башкага кияүгә чыкса, иренә каршы зина кыла.

Гайсә балаларга фатиха бирә

¹³ Фатихалау өчен кулларын куйсын дип, Гайсә янына кешеләр балаларны алып килделәр, шәкертләре исә аларны шелтәләделәр. ¹⁴ Моны күреп, Гайсәнең ачуы килде һәм Ул шәкертләренә әйтте:

– Балаларга Минем янга килергә ирек бирегез, аларга кома-чауламагыз, чөнки Аллаһы Патшалыгы менә шундыйларныкы. ¹⁵ Сызгә хак сүз әйтәм, Аллаһы Патшалыгын балалар кебек кабул итмәгән кеше анда кермәячәк.

¹⁶ Һәм Ул балаларны кочаклап, өсләренә кулларын куеп, аларны фатихалады.

Гайсә һәм бер бай

¹⁷ Гайсә юлга чыккач, янына бер кеше йөгереп килде һәм Аның каршында тез чүгеп сорады:

– Игелекле Остаз, мәңгелек тормышны мирас итеп алу өчен миңа нәрсә эшләргә кирәк?

¹⁸ – Ни өчен син Минә игелекле дип атыйсың? – диде Гайсә. – Бары тик Аллаһы ғына игелекле. ¹⁹ Аның әмерләрен син беләсен: кеше үтермә, зина кылма, урлама, ялган шаһитлек итмә, ялганлама, атаңны һәм анаңны хөрмәт ит.

²⁰ – Остаз, мин боларның барысын да яшәтән үк үтәп килдем, – дип жавап бирде тегесе.

²¹ Гайсә ана карады һәм ул Аның күңеленә хуш килде. Ул ана әйтте:

– Сина тик бер нәрсә житми. Бар һәм нәрсән бар, шуны сатып, фәкыйрьләргә өләш. Шулай эшләсәң, күктәге хәзинәгә ия булырсың. Аннары яныма кил дә Миңа ияр.

²² Егет исә, бу сүзләргә ишетеп, борчуга төште һәм китеп барды. Чөнки ул бик бай кеше иде.

²³ Гайсә исә, як-ягына карап, шәкертләренә әйтте:

– Байлыгы булганнарга Аллаһы Патшалыгына керү ничек кыен!

²⁴ Аның бу сүзләре шәкертләрен бик тә гажәпләндерде. Әмма Гайсә кабатлап әйтте:

– Дусларым! Аллаһы Патшалыгына керү ничек кыен! ²⁵ Бай кешегә Аллаһы Патшалыгына керүгә караганда, дөягә энә күзе аша үтү жинелрәк.

²⁶ Алар, гажэплэнep, үзapa сөйлөштөлөр:

– Алай булгач, кем генэ котыла алыр соң?

²⁷ Гайсэ аларга карап:

– Кешелэргэ бу мөмкин түгел, эмма Аллаһыга мөмкин. Аллаһыга һәр нәрсэ мөмкин, – дип әйтте.

²⁸ Шуннан соң Петер:

– Менэ без, бөтөн нәрсэбезне калдырып, Сиңа иярдек, – диде.

²⁹ – Сезгэ хак сүз әйтәм: йортын яки агай-энелөрөн яки апа-сенеллөрөн яки ата-аналарын яки балаларын яки басуларын Минем хакка һәм Яхшы хэбэр хақына калдырган һәркем ³⁰ хэзерге вакытта йөз тапкыр күбрәк йортлар, агай-энеләр, апа-сенелләр, аналар, балалар, басулар һәм, әлбәттә, эзәрлеклөләр дә алачак. Ә инде киләчәк дөньяда мөңгелек тормышка ия булачак. ³¹ Эмма беренче булганнарның күбесе ахыргы булырлар, ә ахыргылары исә беренче булырлар.

Гайсэ янә Үзенең үлеме хақында әйтә

³² Алар Иерусалимга бара торган юлдан баралар иде. Гайсэ алда барды, шәкертләре хәйран калган хәлдә, ә артларыннан баручылар күркынган хәлдә иделәр. Гайсэ уника шәкертен читкә чакырып, Үзе белән нәрсэ буласы хақында сөйли башлады.

³³ – Без Иерусалимга барабыз. Адәм Улы баш руханилар һәм канунчылар кулына тотып биреләчәк. Алар Аны үлемгә хөкем итеп, Аны мәжүсиләр кулына тапшырачаклар. ³⁴ Тегеләре, мыскыллап, Аңа төкереп, камчылаячаклар һәм Аны үтерәчәкләр. Эмма Ул, өч көн үткәч, үледән терелеп торачак.

Гайсэ һәм Зебедәй уллары

³⁵ Гайсэ янына Зебедәй уллары – Ягъкуб белән Яхья килеп:

– Остаз, без сораганны үтәсән иде, – диделәр.

³⁶ – Сезнең өчен Мин нәрсэ эшлэргә тиеш соң? – дип сорарды Ул.

³⁷ Алар жавап бирделәр:

– Дан патшалыгында безгә Сиңең белән янәшә утырырга рөхсәт бирсән иде – беребезгә уң ягында, икенчебезгә исә сул ягында.

³⁸ – Сез нәрсэ сораганыгызны белмисез, – диде Гайсэ. – Мин эчә торган касәдән эчә алырсызмы, яки Мин чумдырыла торган чумдырылу белән чумдырыла алырсызмы?

³⁹ – Алырбыз, – дип жавап бирделәр алар.

Шуннан соң Гайсэ аларга әйтте:

– Сез Мин эчә торган касәдән эчәрсез, Мин чумдырыла торган чумдырылу белән чумдырылырсыз. ⁴⁰Ә инде Минем уң ягымда яки сул ягымда утырырга рөхсәт бирү Минем кулда түгел. Анда кемгә билгеләнгән булса, шулар утырырлар.

⁴¹Бу хакта ишеткәч, калган ун шәкертнең ачулары чыкты. ⁴²Әмма Гайсә аларны чакырып алып әйтте:

– Сез беләсез: халык житәкчеләре дип исәпләнгәннәр халыклар өстеннән хакимлек итәләр. Бөекләр халыкларны үз куллары астында тота. ⁴³Ләкин сездә алай булмасын: сезнең арагызда бөек булырга теләүче башкаларга хезмәтче булсын. ⁴⁴Һәм арагызда беренче булырга теләүче барыгыз өчен дә кол булсын. ⁴⁵Адәм Улы да бит Үзенә хезмәт итсеннәр өчен дип килмәде, ә Үзе хезмәт итеп, күпләрне йолып алу өчен Үзенең тормышын бирергә дип килде.

Гайсә сукыр Бартимәйне савыктыра

⁴⁶Алар Әрихә шәһәрәнә килеп життеләр. Гайсә Әрихәдән шәкертләре һәм күп санлы халык белән чыгып барганда, юл читендә сукыр фәкыйрь Бартимәй (ягъни, Тимәй улы) теләнеп утыра иде. ⁴⁷Насаралы Гайсәнең үтеп баруы хакында ишетеп, ул кычкырып жибәрде:

– Давыт Улы Гайсә! Кызган мине!

⁴⁸Күпләре аның эндәшмәвен таләп иттеләр, әмма сукыр тагын да көр тавыш белән кычкырды:

– Давыт Улы, кызган мине!

⁴⁹Гайсә баруыннан тукталып әйтте:

– Чакырыгыз аны!

– Курыкма, Ул сине чакыра, – дип сукурны чакырдылар.

⁵⁰Бартимәй исә, өс киemen салып ташлап, сикереп торды да Гайсә янына йөгереп килде.

⁵¹– Синең өчен нәрсә эшләвемне телесең? – дип сорады аннан Гайсә.

– Остаз, күзләрем күрсен иде! – диде сукур кеше.

⁵²– Бар, сине ышануың савыктырды, – диде Гайсә.

Ул шунда ук күрә башлады һәм Гайсәгә ияреп китте.

Гайсәнең Иерусалимга тантана белән керүе

11 ¹Алар Иерусалимга якынлашканда, инде Бәйтфәгидән һәм Бәйтәниядән ерак түгел, Зәйтүн тавы янында Гайсә ике шәкертен чакырып, ²аларга әйтте:

– Алда күренгән авылга барыгыз. Анда керү белән бәйдәге, ничкем атланмаган яшь ишәкне күрерсез. Аны бәйдән ычкындырып, монда алып килегез. ³Әгәр берәрсе: «Сез нәрсә

эшлisesь?» – дип сораса: «Ул Хужага кирәк, Ул аны тиздән кайтарып бирер», – дип жавап бирегез.

⁴Алар барып, тыкрыкта ишек янына бәйләп куелган яшь ишәкне табып, аны чишә башладылар. ⁵Анда булган кешеләр алардан:

– Сез ни эшлisesь? Ни өчен ишәкне бәйдән ычкындырасыз? – дип сорадылар.

⁶Әмма Гайсә кушканча жавап кайтаргач, аларны жибәрделәр. ⁷Ишәкне Гайсә янына китереп, өс киёмнәрен ишәк өстенә салдылар һәм Гайсә ана атланды. ⁸Халыкның күбесе өс киёмнәрен юл өстенә жәйделәр, ә башкалары исә, кырдагы агачларның ботакларын кисеп түшәделәр. ⁹Һәм алда баручылар да, арттагылары да кычкырдылар:

– Һошанна*!

Раббы исеме белән Килүче мөбарәк!

¹⁰ Атабыз Давытның киләчәк патшалыгы мөбарәк!

Югарыда Һошанна!

¹¹Гайсә, Иерусалимга кереп, Аллаһы Йортына юнәлде. Барын да карап чыккач, инде соң булганга, уника шәкерте белән бергә Бәйтфәгигә әйләнеп кайтты.

Аллаһы Йорты – дога кылу йорты

¹²Икенче көнне алар Бәйтфәгидән чыккач, Гайсәнең карыны ачты. ¹³Ерактагы инжир агачын күреп, Ул, жимеше булмасмы дип, аның янына килде, әмма яфрактан башка берни дә тапмады: инжир өлгерергә әле иртә иде. ¹⁴Гайсә аңа әйтте:

– Синен жимешенне һичкайчан берәү дә ашамасын!

Шәкертләре исә моны ишетеп тордылар.

¹⁵Алар Иерусалимга килделәр. Аллаһы Йортына керү белән, андагы сатучыларны һәм сатып алуучыларны Гайсә куып чыгара башлады, акча алмаштыручыларның өстәлләрен һәм күгәрчен сатучыларның утыргычларын аударып ташлады. ¹⁶Һәм Аллаһы Йорты аша берәүгә дә һичбер әйбер алып үтмәскә кушты.

¹⁷Гайсә аларны өйрәтеп әйтте:

– Изге язмада әйтелмәгәнмени: «Минем Йортым барча халыклар өчен дога кылу йорты дип аталыр», – дип? Ә сез аны юлбасарлар оясына әйләндергәнсез!

¹⁸Бу хакта баш руханилар һәм канунчылар ишеткәч, алар Гайсәне һәлак итү әмәлен табарга тырыша башладылар. Чөнки

* 11:9 *Һошанна* – яһүд телендә «ярдәм ит» яки «Аллаһыга дан» дигәнне аңлата.

бөтен халык Аның өйрөтүөн таң калып тыңлаганга күрө, алар Аннан курыктылар.

¹⁹ Кич житкөч, Гайсә шәкертләре белән шәһәрдән китте.

Корып төшкән инжир агачы

²⁰ Икенче көнне иртә белән инжир агачы яныннан үтеп барганда, алар аның очыннан алып, тамырына тикле корып төшкәнөн күрделәр. ²¹ Петер исә, кичәгесен ни булганын исенә төшереп, Гайсәгә айтте:

– Остаз! Кара эле, Син каргаган инжир агачы корып төшкөн!

²² Гайсә аларга жавап бирде:

– Аллаһыга ышаныгыз! ²³ Сөзгә хак сүз айтәм: әгәр кем дә кем бу тауга: «Күтөрөлөп, дингезгә ташлан!» – дип айтсә, һәм күчеләннән һич тә шикләнмичә айткән сүзләренен үтөлчөгөнә ышанса, шулай булчак. ²⁴ Шуңа күрә Мин сөзгә айтәм: сез Аллаһыдан нәрсә генә үтенеп сорасагыз да, алганыгызга ышаныгыз, һәм сез алачаксыз да! ²⁵ Һәм дога кылып торган чакта, берәрсенә карата үпкәгез булса, Күктәге Атагыз сезнең гөнаһларыгызны кичерсен өчен, үзегез дә һәммәсен кичереgez. [²⁶]*

Гайсәнең вәкаләте кемнән?

²⁷ Алар тагын Иерусалимга килделәр. Гайсә Аллаһы Йортының ишегалдысы буйлап йөргән чакта, Аның янына баш руханилар, канунчылар һәм аксакаллар килделәр.

²⁸ – Синең боларны эшләргә нинди хокукың бар? Боларны эшләргә Сина кем вәкаләт бирде? – дип сорадылар алар.

²⁹ – Мин сөзгә бер сорау бирәм, – диде Гайсә. – Әгәр сез жавап бирсәgez, Мин дә боларны нинди вәкаләт белән эшләвемне айттермен. ³⁰ Яхьяның суга чумдыруы күктән идеме яки кешеләрдәнме? Жавап бирегез!

³¹ Алар үзара:

– Әгәр: «Аллаһыдан», – дип айтсәк, ул чакта Ул: «Ә ни өчен сез аңа ышанмадыгыз?» – дип айттер. ³² «Кешеләрдән», – дип айттергәме әллә? – диештеләр.

Барча халык төркеме Яхьяны пәйгамбәр дип исәпләгәнгә күрә, халыктан курыктылар. ³³ Шуңа күрә:

– Белмибез, – дип жавап кайтардылар.

– Алай булгач, Мин дә сөзгә боларны нинди вәкаләт белән эшләвемне айттим, – дип жавап бирде Гайсә.

* 11:26 Кайбер кулъязмаларда 26 нчы аяттә бар: «Ә инде кичермәсәgez, Күктәге Атагыз да сезнең гөнаһларыгызны кичермәс».

Йөзем үстерүче явызлар хакында гыйбрәтле хикәя

12 ¹Гайсә аларга гыйбрәтле хикәя сөйли башлады. – Бер кеше йөзем бакчасы утырткан, аны койма белән әйләндереп алганнан соң, чокыр казып, йөзем изү өчен махсус урын әзерләгән. Бакчаны саклау өчен манара торгызган һәм йөзем үстерүчеләргә бакчасын куллану өчен биреп, үзе чит якларга китеп барган. ²Уңыш жыйр вакыт житкәч, йөзем бакчасыннан үз өлешен алырга дип, үзенә хезмәтчесен жибәргән. ³Ә тегеләре исә, аны тотып кыйнаганнар һәм буш кул белән кайтарып жибәргәннәр. ⁴Инде икенче хезмәтчесен жибәргән. Ләкин аның башын яралаганнар, мыскыл иткәннәр. ⁵Тагын берсен жибәргән – аны үтергәннәр. Башкаларын да жибәреп караган: кайсысын кыйнаганнар, кайсысын үтергәннәр. ⁶Аның иң соңгы бер генә кешесе – сөекле улы калган. Һәм: «Минем улымны хөрмәт итәрләр», – дип уйлап, аны жибәргән. ⁷Әмма йөзем үстерүчеләр үзара: «Бу – варис. Әйдәгез, аны үтерик, һәм аңа каласы мирас безнеке булыр», – дип сөйләшкәннәр. ⁸Алар аны тотып үтергәннәр һәм йөзем бакчасыннан чыгарып ташлаганнар.

⁹Инде йөзем бакчасының хужасы нәрсә эшләр? Ул, әйләнеп кайткач, йөзем үстерүчеләрне үтерер һәм йөзем бакчасын башкаларга бирер. ¹⁰⁻¹¹Изге язмада:

«Төзүчеләр яраксыз дип кире каккан таш
иң мөһим почмак ташы булды.

Бу Раббы тарафыннан эшләнде
һәм безнең алда гажәп нәрсә», –
дигәнне әллә сез укымадыгызмы?

¹²Гыйбрәтле хикәянең үзләре турында икәнән аңлап, яһүд башлыклары Гайсәне кулга алырга теләделәр, әмма халыктан курыктылар. Шуңа күрә алар Аны калдырып китеп бардылар.

Кайсарга салым түләү хакында сорау

¹³Аннан соң Гайсә янына, Ул берәр бәйләнерлек сүз әйтмәс-ме дип, фарисейләрне һәм һируд тарафдарларын жибәрделәр.

¹⁴Алар килеп әйттеләр:

– Остаз! Синең дәрәс Кеше булуынны без беләбез. Кешеләрнең Синең хакта нәрсә уйлаганнары Сина мөһим түгел. Кешенең ижтимагый торышына игътибар итмисең, әмма Аллаһы юлына хакыйкәт буенча өйрәтәсең. Әйтче, кайсарга* салым

* 12:14 *Кайсар* – борынгы Рим императорының рәсми исемнәренән берсе.

түлөүне канун рөхсәт итәме, әллә юкмы? Безгә түлөргәме сон, әллә түләмәскәме?

¹⁵ Аларның икейөзлеләнүләрен белеп, Гайсә әйтте:

– Сез нигә Мине сыныйсыз? Миңа динар күрсәтегез әле!

¹⁶ Ана динар бирделәр һәм Гайсә алардан сорады:

– Монда кемнең сурәте һәм кемнең исеме?

– Кайсарныкы, – дип жавап бирделәр алар.

¹⁷ Һәм Гайсә аларга әйтте:

– Кайсарныкын кайсарга, ә Аллаһыныкын Аллаһыга бирегез.

Аның бу жавабына алар таң калдылар.

Үледән терелу турында сорау

¹⁸ Гайсә янына үлеләрнең терелүен инкяр итүче саддукейлар* килде һәм Аннан менә нәрсә хакында сорадылар:

¹⁹ – Остаз! Муса канунда безгә: «Әгәр берәүнең бертуганы бала тудырмаган килеш үлеп китеп, хатыны калса, ул бу тол хатынны үзенә алсын һәм үлгән бертуганның буынын дәвам иттерсен», – дип язган. ²⁰ Жиде бертуган булган. Беренчесе өйләнгән һәм баласы булмыйча үлеп киткән. ²¹ Аның хатынын икенче туганы үзенә алган, ләкин бала булдырмыйча үлеп киткән. Өченчесе белән дә нәкъ шулай булган. ²² Жиде агай-эне арасында берсе дә токым калдыра алмаган. Барысыннан соң хатын үзе дә үлеп киткән. ²³ Үлеләр терелгән вакытта, ул хатын аларның кайсысының хатыны булачак? Жидесе дә аның ире булган бит!

²⁴ – Сез ничек ялгышасыз! – диде аларга Гайсә. – Беләсезме, ни өчен алай? Чөнки сез Изге язманы да, Аллаһы кодрәтен дә белмисез. ²⁵ Үлгәннәр терелеп торганда, алар өйләнмәячәкләр дә, кияүгә дә чыкмаячаклар. Алар күктәге фәрештәләрдәй булачаклар. ²⁶ Ә инде үлгәннәрнең терелеп тору мәсьәләсенә кагылсак, Муса китабының янып торган күгән агачы хакындагы өлешендә Аллаһының: «Мин – Ибраһим Аллаһысы, Исхак Аллаһысы һәм Ягъкуб Аллаһысы», – дигәннен укымадыгызмыни? ²⁷ Аллаһы – үлеләр Аллаһысы түгел, бәлки тереләр Аллаһысы. Сез бик тә ялгышасыз.

Иң мөһим әмер

²⁸ Аларның бәхәсләшүләрен ишетеп һәм Гайсәнең аларга яхшы итеп жавап бирүен күреп, бер канунчы Аның янына килеп:

– Әмерләренең кайсысы иң мөһим? – дип сорады.

²⁹ – Иң мөһим әмер, – дип жавап бирде Гайсә, – «Тыңла, Исраил! Раббы Аллаһыбыз – бердәнбер Раббы! ³⁰ Раббы Аллаһыңны

* 12:18 *Саддукейлар* – яһүдләрнең йолаларын тотучы дини төркем.

бөтен йөрөгөн, бөтен жаның, бөтен акылың һәм бөтен көчөн белән ярат». ³¹Ә менә икенчесе: «Якыныңны үзеңне яраткан кебек ярат». Бу әмерләрдән дә бөегрәге юк.

³²– Яхшы әйттән, Остаз, – диде канунчы. – «Аллаһы бердән-бер һәм Аннан башка илаһ юк», – дип Син дәрәс итеп әйттән. ³³«Аны бөтен йөрөгөн, бөтен уйларың һәм бөтен көчөн белән ярату» һәм «Якыныңны үзеңне яраткан кебек ярату» бөтен корбан итеп чалынган хайваннардан да һәм корбан итеп яндырылган бүләкләрдән дә мөһимрәк.

³⁴Аның акыл белән жавап бирүен күреп, Гайсә әйтте:

– Син Аллаһы Патшалыгыңнан ерак түгелсең.

Моннан соң бер кеше дә Гайсәдән нәрсә дә булса сорарга батырчылык итмәде.

³⁵Аллаһы Йортында өйрәткәндә Гайсә әйтте:

– Мәсихне Давыт Улы дип канунчылар ничек әйтә алалар?

³⁶Изге Рух белән илһамланып, Давыт үзе:

«Раббы Аллаһы минем Раббыма әйтте:

Мин дошманнарыңны салганчы

Синең аякларың астына,

Утыр Минем уң ягымда», –

дип әйткән бит. ³⁷Давыт үзе Аны «Раббым» дип атый. Шулай булгач, ничек итеп Ул аның Улы була ала?

Күп халык Аны хозурлык белән тыңлады. ³⁸⁻³⁹Халыкка нәсыйхәт биреп, Гайсә әйтте:

– Канунчылардан сакланыгыз. Алар озын киёмнәр киеп йөрүне, жыелыш мәйданнарында үзләрен ихтирам итеп сәламләүне, гыйбадәтханәләрдә иң яхшы урыннарда утыруны, мәжлесләрдә иң түрдә утыруны яраталар. ⁴⁰Алар хәйләләп, тол хатыннарының йортларын үзләренә алалар, кешеләр күрсен дип, озақ итеп дога кылалар. Мондыйлар тагын да катырак хөкемгә тартылачаклар.

Тол хатын бүлгә

⁴¹Гайсә, сәдака сандыгы янына утырган килеш, халыкның акча салуын күзәтеп торды. Байларның күбесе күп итеп салды. ⁴²Шунда бер фәкыйрь тол хатын килеп, ике вак акча (бер кодрант*) салды. ⁴³Гайсә, шәкертләрен чакырып, аларга әйтте:

– Сөзгә хак сүз әйтәм: бу фәкыйрь тол хатын акча салган кешеләрнең барысына караганда да күбрәк салды. ⁴⁴Сәдака

* 12:42 *Кодрант* – римлыларның акча берәмлеге. 64 кодрант бер динарга тигез булган.

сандыгына салучыларның барысы да үзләрәннән артканын салдылар, ә ул, фәкыйрь була торып, үзөндө булганнарның барысын, яшәү өчен кирәк булганнарның бөтенесен дә салды.

Ахыр заман билгеләре

13 ¹Гайсә Аллаһы Йортыннан чыгып барганда, шәкертләр-ренәң берсе Ана әйтте:

– Остаз! Кара әле, нинди зур ташлар, нинди матур биналар!

²– Син бу зур биналарны күреп, таң калдыңмы? – диде Гайсә. – Монда таш өстендә таш калмаячак, барысы да жимеләчәк!

³Гайсә Зәйтүн тавында Аллаһы Йорты каршында утырган чакта, Петер, Ягъкуб, Яхъя, Эндри Аның белән берүзләрә калгач, сорадылар:

⁴– Безгә әйтче, бу хәлләр кайчан булачак? Боларның тиздән гамәлгә ашачагын нинди билге аша беләчәкбез?

⁵Гайсә әйтте:

– Сак булыгыз, сезне алдамасыннар! ⁶Күпләр, Минем исемем белән килеп: «Мин – Ул», – дип әйтерләр һәм күпләрне алдарлар. ⁷Сез якындагы сугышлар тавышын һәм ерактагы сугышлар хакында хәбәрләр ишеткәндә, курыкмагыз! Шулай булырга тиеш тә. Әмма бу әле ахыры түгел. ⁸Халык халыкка, патшалык патшалыкка каршы чыгар, урыны-урыны белән жир тетрәүләр, ачлык булыр. Болар – тулгак тоту газапларының башлануы гына.

⁹Сез исә әзер торыгыз: сезне, мөхкәмәләргә тапшырып, хөкем итәрләр һәм гыйбадәтханәләрдә кыйнарлар. Сез Минем аркада, Минем хакта шаһитлек бирү өчен, патшалар һәм идарәчеләр каршына басарсыз. ¹⁰Әмма ахыры килеп житкәнче, бөтен халыкларга да Яхшы хәбәр таратылырга тиеш. ¹¹Сезне хөкемгә тапшыру өчен алып барганда исә, нәрсә әйтербез, дип хафаланмагыз: шул сәгатәтә сезгә нәрсә бирелсә, шуны сөйләгез. Сез үзегез түгел, ә Аллаһы Рухы сөйләр. ¹²Туган туганны, ата үзенең баласын үлемгә тапшырыр, ә балалар, ата-аналарына каршы чыгып, аларны үтертерләр. ¹³Минем өчен барысы да сезне нәфрәт итәр. Әмма ахырга тикле чыдаган кеше котылыр.

¹⁴Әмма сез «ташландык хәлдә калдыручы чирканыч нәрсәнең» торырга тиеш түгел урында булуын күргәч (бу сүзләрне укыган кеше анласын), Яһүдия жирендә булганнар тауга качсыннар. ¹⁵Өй түбәсендә булганнар, әйберләрен алырга дип, өйгә төшөп тормасын, ¹⁶кырда булганнар өс киёмнәрен алырга өйләренә кайтмасыннар. ¹⁷Ул көннәрдә йөкле хатыннарга һәм

бала имезүчөлөргө кайгы! ¹⁸ Болар кышка туры килмәсен иде дип, дога кылыгыз. ¹⁹ Ул көннөрдө иң баштан ук, Аллаһы дөнъяны булдырган көннөн алып, бүгөнгө көнгө кадәр булмаган һәм булмаячак афәт килер. ²⁰ Эгәр Раббы ул көннөрне кыскартмаса, һичкем исән кала алмас иде. Әмма Үзе сайлаган кешеләре хақына Раббы ул көннөрне кыскартты.

²¹ Эгәр сезгә шул вакытта: «Кара, Мәсих менә монда!» яки «Ул анда!» – дип әйтсәләр, ышанмагыз! ²² Чөнки ялган мәсихләр һәм ялган пәйгамбәрләр килерләр, эгәр килеп чыкса, сайланганнарны алдау өчен, галәмәтләр һәм можжизалар күрсәтерләр. ²³ Әмма сез сак булыгыз – барысы хақында Мин сезгә алдан әйттем.

²⁴ Ләкин ул көннөрдә, афәттән соң,

«Кояш каралыр,
ай яктыртмас,

²⁵ Күкләрдән йолдызлар коелыр һәм
күк кодрәтләре селкетелер»,

²⁶ шунда бөөк кодрәт һәм балкып торган дан белән болытларда килүче Адәм Улын күрерләр. ²⁷ Шул вакыт Ул, фәрештәләрне жибәреп, жирнең дүрт почмагыннан, жир читеннән алып күккә кадәр Үзе сайлаганнарны жыяр.

²⁸ Инжир агачыннан гыйбрәт алыгыз. Аның ботаклары, бөреләнәп, яфрак ярган чакта, сез тиздән жәйнең житәчәген беләсез. ²⁹ Монда да нәкъ шулай: боларның гамәлгә ашуын күргәндә, шуны белерсез: ул вакыт якын*, инде ишек төбөндә! ³⁰ Сезгә хак сүз әйтәм: бу буын алышынырга өлгермәс, болар һәммәсә дә гамәлгә ашыр. ³¹ Күк һәм жир юкка чыгачак, әмма Минем сүзләрем һичкайчан юкка чыкмаячак.

Көне һәм сәгатә билгесез

³² Ул көннең һәм сәгатенең кайчан булуы хақында һичкем белми: күктәгә фәрештәләр дә, Угыл да. Бу турыда бары тик Ата гына белә. ³³ Карагыз аны, уяу булыгыз! Вакыты кайчан житәчәген сез белмисез. ³⁴ Юлга чыккан кеше үзенең йортын хезмәтчеләренә калдырып, аларның һәркайсына аерым эш кушып, капка сакчысына уяу торырга боера. ³⁵ Шуна күрә сез уяу булыгыз! Йорт хужасының кайчан әйләнәп кайтуын белмисез бит: кич беләнме, төн уртасындамы, тәүгә этәч кычкыргандамы, яисә иртәгесенме. ³⁶ Көтмәгәндә кайтып, ул сезне йоклаган килеш тапмасын! ³⁷ Мин сезгә әйткәннәремне кешеләрнең барысына да әйтәм: уяу булыгыз!

* 13:29 *Ул вакыт якын* – грекча сүзгә-сүз: «ул якын». Моны болай да анлау мөмкинлегә бар: «Ул, димәк, Адәм Улы, озакламый киләчәк».

Гайсәне Бәйтәниядә майлау

14 ¹Ике көннән соң Коткарылу һәм Төче күмәч бәйрәме буласы иде. Баш руханилар һәм канунчылар Гайсәне хәйлә белән кулга алып, үтерү әмәлен эзләделәр. ²«Халык арасында фетнә килеп чыкмасын өчен, бәйрәм вакытында булмасын», – диделәр алар.

³Гайсә Бәйтәниядә махаулы Шимунның өендә ашап утырган чакта, бер хатын алебастр* савытка салынган бик кыйммәтле саф хуш исле нард мае алып килеп, савытын ватып, майны Аның башына койды. ⁴Кайберләре ачуланып, узара әйтештеләр:

– Бу майны нигә алай әрәм итәргә? ⁵Аны өч йөздән артык динарга сатып, акчасын фәкыйрьләргә өләшергә була иде бит!

Һәм алар аны шелтәләделәр.

⁶Әмма Гайсә әйтте:

– Калдырыгыз аны, ник аны борчыйсыз? Ул Минем өчен яхшы эш эшләде. ⁷Фәкыйрьләр һәрвакыт сезнең белән бар һәм сез аларга теләгән вакытыгызда яхшылык күрсәтә алырсыз, ә Мин сезнең белән һәрвакыт булмам. ⁸Ул хәленнән килгәннен эшләде: Минем тәнемне алдан майлап, күмәргә эзерләде. ⁹Сезгә хак сүз әйтәм: Яхшы хәбәр дөньяның кайсы гына почмагында таратылмасын, бу хатынны искә алып, аның нәрсә эшләгәне хакында сөйләчәкләр.

Яһүднең Гайсәгә хыянәт итүе

¹⁰Шунда Яһүд Искарот, уника шәкертнең берсе, Гайсәгә хыянәт итәргә ниятләп, баш руханилар янына барды. ¹¹Алар аны тыңлагач, шатланышып, аңа акча бирергә сүз куештылар. Һәм ул Гайсәне аларның кулына тапшырырга уңай очрак эзли башлады.

Коткарылу бәйрәме ашы

¹²Төче күмәч бәйрәменен беренче көнөндә, Коткарылу бәренен чала торган көндә Гайсәдән шәкертләре сорадылар:

– Коткарылу бәйрәме ашын Синең өчен кая барып эзерләвебезне телисең?

¹³Ул, ике шәкертен жибәреп, аларга әйтте:

– Шәһәргә барыгыз. Сезгә су чүлмәгә күтәреп кайтучы кеше очрар. Аның артыннан барыгыз ¹⁴һәм ул кергән өйнең хужасына: «Остаз синнән: „Шәкертләрем белән Коткарылу бәйрәме

* 14:3 *Алебастр* – савытлар ясау өчен кулланылган йомшак таш.

ашын кайсы бүлмәдә ашыйк?» – дип сорый», – дип әйтегез.
¹⁵ Ул сезгә өске катта бәйрәм өчен жиһазланган эзер бүлмәне күрсәтер. Шунда безнең өчен ашарга эзерләгез.

¹⁶ Шәкертләре, шәһәргә килеп, барын да Гайсә әйткәнчә дип таптылар һәм бәйрәм ашын эзерләделәр.

¹⁷ Кич житкәч, Гайсә уника шәкерте белән бергә килде.

¹⁸ Алар ашап утырганда, Гайсә әйтте:

– Мин сезгә хак сүз әйтәм: сезнең арагыздан берәү – Минем белән ашап утыручыларның берсе – Миңа хыянәт итәчәк.

¹⁹ Шәкертләре хафага төшеп, берсе артыннан берсе сорый башладылар:

– Мин түгелдер бит?

²⁰ Ул аларга җавап бирде:

– Ул – Минем белән бергә бер савытта икмәк манучы уника шәкертнең берсе. ²¹ Әйе, Изге язмада язылганча, Адәм Улы китте. Эмма Адәм Улына хыянәт итүчегә кайгы! Ул кеше бөтенләй дә тумаган булса, аның өчен яхшырак булыр иде!

²² Алар ашаган чакта, Гайсә, икмәк алып, Аллаһыга шөкрәна итте һәм аны, сындырып, шәкертләренә бирде.

– Алыгыз, бу – Минем тәнем, – диде Ул.

²³ Касәне алып, Ул Аллаһыга шөкрәна итте һәм аларга бирде. Барысы да аннан эчтеләр. ²⁴ Ул аларга әйтте:

– Бу – күпләр өчен түгелә торган Минем каным. Ул – Аллаһы килешүен раслый торган кан. ²⁵ Сезгә хак сүз әйтәм: Аллаһы Патшалыгында яңа шәраб эчәчәк көн житми торып, Мин инде йөзем жимеше шәрабын эчмәячәкмен.

²⁶ Алар, мәдхия жырлаганнан соң, Зәйтүн тавына киттеләр.

²⁷ Гайсә аларга әйтте:

– Сөз барыгыз да, Изге язмада:

«Көтүченә һәлак итәрмен

һәм сарыклар таралышырлар», –

дип язылганча, ышанычыгызны югалтачаксыз. ²⁸ Эмма Минә үледән терелтеп торгызылганнан соң, сез Гәлиләгә килгәнче, Мин анда булырмын.

²⁹ – Барысы ышанычларын югалтсалар да, мин югалтмам, – дип каршы төште Петер.

³⁰ – Сиңа хак сүз әйтәм: бүген төнлә белән этәч ике тапкыр кычкырганчы, син Миннән өч тапкыр ваз кичәчәксен, – диде аңа Гайсә.

³¹ Петер тагын раслап әйтте:

– Синнең белән үләргә туры килсә дә Синнән һичкайчан ваз кичмәячәкмен!

Башкалары да шулай диделәр.

Гайсә Гетсимәни бакчасында дога кыла

³² Алар Гетсимәни дип аталган урынга килделәр. Гайсә шәкертләренә әйтте:

– Мин дога кылган вакытта монда утырып торыгыз.

³³ Ул Үзе белән Петерне, Ягъкубны, Яхъяны алды. Гайсәне авыр кичереш һәм тойгылар биләп алды. ³⁴ Гайсә аларга әйтте:

– Минем жаным чиктән тыш газап кичерә, монда көтегез һәм уяу булыгыз!

³⁵ Ул читкәрәк китте һәм, жиргә егылып, мөмкин булса, газалар сәгәте Үзеннән үтеп китсен иде дип, дога кылды.

³⁶ – Абба*, Әти! Сиңа бар нәрсә мөмкин! Миннән бу газалар касәсен кире алчы! Эмма Мин теләгәнчә түгел, ә Синен ихтыярың буенча булсын!

³⁷ Гайсә әйләнеп килгәндә, өч шәкерте йоклый иде.

– Шимун, син йоклап ятасыңмы? Йокламыйча бер сәгать тә тора алмадыңмы? – диде Ул Петергә. – ³⁸ Вәсвәсәгә дучар булмас өчен, дога кылыгыз. Рух көчле, ә тән хәлсез!

³⁹ Гайсә тагын читкә китеп һәм шул ук сүзләренә әйтеп дога кылды. ⁴⁰ Әйләнеп килгәч, аларның тагын йоклауларын күрде: аларның күзләрен йокы баскан иде. Алар Гайсәгә нәрсә әйтергә дә белмәделәр.

⁴¹ Өченче тапкыр әйләнеп килеп, Ул әйтте:

– Сез һаман йоклайсызмы, ял итәсезме? Житкәндер! Вакыт житте: менә Адәм Улы гонаһлылар кулына тапшырыла. ⁴² Торыгыз, киттек! Карагыз, Миңа хыянәт итүче килә.

Гайсәне кулга алу

⁴³ Ул әле әйтеп тә бетермәде, уника шәкертнең берсе – Яһүд килеп чыкты. Аның белән бергә баш руханилар, канунчылар һәм аксакаллар жибәргән халык төркеме кылычлар һәм чукмарлар күтәреп килде. ⁴⁴ Хыянәтче: «Мин кемне үпсәм, шул Гайсә булыр. Аны кулга алып, ышанычлы сак астында алып китегез», – дип, алар белән алдан ук сүз куешкан иде.

⁴⁵ Яһүд шунда ук Гайсә янына килде.

– Остаз! – диде ул һәм Гайсәне үбеп алды.

⁴⁶ Гайсәне шунда ук кулга алып, сак астына куйдылар. ⁴⁷ Янәшә торучыларның берсе, кылычын чыгарып, иң баш рухани хезмәтчесенә селтәнеп, аның колагын чабып өзде. ⁴⁸ Гайсә әйтте:

– Юлбасар тотарга чыккан кебек, сез Минне тотарга кылычлар һәм чукмарлар күтәреп килгәнсез! ⁴⁹ Мин һәр көнне Аллаһы

* 14:36 *Абба* – арамей телендә «Әти» дигән мәгънәне аңлата.

Йортында өйрәткәндә сез дә анда идегез, һәм сез Мине кулга алмадыгыз. Әмма Изге язмаларда язылганнар тормышка ашсын!

⁵⁰ Шул вакыт барлык шәкертләре Гайсәне калдырып, качып киттеләр.

⁵¹ Ниндидер бер егет, шәрә тәненә житен япма бөркәнгән килеш, алар артыннан барды. Аны тотып алдылар, ⁵² әмма ул, киemen тегеләрнең кулларында калдырып, шәрә килеш качып китте.

Гайсә Югары киңәшмә каршында

⁵³ Гайсәне иң баш рухани янына алып килделәр. Анда барлык баш руханилар, аксакаллар һәм канунчылар жыелдылар. ⁵⁴ Петер исә, алардан арттарак калып, иң баш руханиның ишегалдына кадәр Гайсә артыннан барды. Ул анда учак янында хезмәтчеләр белән бергә жылынып утырды. ⁵⁵ Ә баш руханилар һәм бөтен Югары киңәшмә, Гайсәне үлемгә тапшыру өчен, Ана каршы шаһитлек эзләделәр, әмма таба алмадылар. ⁵⁶ Күпләр Ана каршы ялган шаһитлек бирделәр, әмма аларның күрсәтмәләре туры килмәде.

⁵⁷ Шул вакытта мондый ялган шаһитлек бирүчеләр табылды:

⁵⁸ – Аның: «Мин кеше кулы белән салынган бу Аллаһы Йортын жимерәчәкмен һәм өч көндә кеше кулы белән эшләнмәгән башкасын төзиячәкмен», – дип әйткәннен без ишеттек.

⁵⁹ Әмма аларның бу күрсәтмәләре дә расланмады.

⁶⁰ Шуннан соң иң баш рухани, алга чыгып, Гайсәдән сорады: – Үзенә каршы шаһитлеккә Син берничек тә җавап бирми-сеңме?

⁶¹ Әмма Гайсә эндәшмәде, бернәрсә җавап бирмәде. Иң баш рухани Аннан тагын сорады:

– Син – Мәсихме, мөбарәк Аллаһының Улымы?

⁶² – Әйе, Мин, – дип җавап кайтарды Гайсә, – һәм сез Адәм Улының Кодрәт Иясенен уң ягында утыруын һәм күк болытлары белән килүен күрерсез.

⁶³ Шунда иң баш рухани киёмнәрен ертып әйтте:

– Нигә безгә тагын шаһитләр кирәк? ⁶⁴ Көфер сүз сөйләвен сез үзегез ишеттегез! Сез бу хакта ничек уйлыйсыз?

Барысы да, Ул гаепле һәм үлөргә тиеш, дигән хөкем карары чыгардылар.

⁶⁵ Аларның кайберләре Аны төкерә башладылар, битен каплап, Аны кыйнарга тотындылар.

– Пәйгамбәрлек ит! – диделәр алар.

Шулай ук сакчылар да Аны кыйнады.

Петернең Гайсәдән ваз кичүе

⁶⁶ Бу вакыт Петер аста, ишегалдында иде. Иң баш руханиның хезмәтче кызларыннан берсе килеп, ⁶⁷ учак янында жылынып утырган Петерне күреп алды һәм ана текәлеп карап:

– Син дә бит бу насаралы Гайсә белән бергә булдың, – диде.

⁶⁸ Әмма Петер ваз кичеп әйтте:

– Мин бернәрсә дә белмим, синең нәрсә хакында сөйләгәннеңне аңламыйм!

Һәм тышка, алгы ишегалдына чыгып китте. [Шул вакытта этәч кычкырды.]*

⁶⁹ Хезмәтче кыз исә, аны анда күреп алды һәм ишегалдында булган кешеләргә икенче тапкыр әйтте:

– Бу кеше – аларның берсе.

⁷⁰ Петер тагын ваз кичте. Берездан ишегалдында торучылар әйттеләр:

– Ә син чыннан да аларның берсе. Син дә бит Гәлиләдән.

⁷¹ Ул:

– Мин Аны, сез әйткән Кешене, белмим! Әгәр сүзләрем дөрөс булмаса, мине каһәр суксын! – дип ант итә башлады.

⁷² Нәкъ шул вакыт этәч икенче тапкыр кычкырды. Петер исә Гайсәнең: «Этәч ике тапкыр кычкырганчы, син Миннән өч тапкыр ваз кичәчәксең», – дигән сүзләрен исенә төшереп, елый башлады.

Гайсә Пилат алдында

15 ¹ Баш руханилар, аксакаллар, канунчылар һәм бөтен Югары киңәшмә, иртәдән үк киңәшләшеп, Гайсәне бәйләделәр һәм Пилатка илттеп тапшырдылар.

² – Син яһүдләр Патшасымы? – дип сорады Пилат.

– Моны син үзең әйтәсең, – дип җавап бирде Гайсә.

³ Баш руханилар Аны күп нәрсәдә гаепләделәр. ⁴ Пилат Аннан тагын сорады:

– Син берничек тә җавап бирмисеңме? Күрәсеңме, Сина каршы күпме гаепләүләр!

⁵ Әмма Гайсә җавап бирмәде һәм моның белән Ул Пилатны бик нык гажәпләндерде.

Гайсәнең үлемгә хөкем ителүе

⁶ Пилат һәр бәйрәм унае белән халык сораган тоткынны азат итә торган иде. ⁷ Ул чакта чуалыш вакытында кеше үтергән

* 14:68 Берничә кулъязмаларда жәяләр эчендәге сүзләр юк.

фетнәчеләр зинданга ябылган иде. Алар арасында Бараб атлы тоткын да бар иде. ⁸Халык, Пилат янына килеп, гадәттөгечә, берәр тоткынны азат итүен сорый башлады. ⁹Пилат аларга әйтте:

– Сезнең өчен яһүдләр Патшасын азат итүемне телисезме?

¹⁰Баш руханиларның Гайсәне көнләшү аркасында тотып биргәннәрен ул аңлый иде.

¹¹Әмма баш руханилар халыкны, Барабны азат итүен таләп итегез дип, котыртып куйган иделәр.

¹²– Ә сез яһүдләр Патшасы дип атаган кеше белән миңа ни эшләргә? – диде яңадан Пилат.

¹³– Аны хачка кадкала! – дип кычкырдылар алар.

¹⁴– Әмма ни начарлык эшләгән соң Ул? – диде Пилат.

Ләкин алар тагын да көчләрәк тавыш белән:

– Аны хачка кадкала! – дип кычкырдылар.

¹⁵Пилат, халыкка ярага тырышып, Барабны азат итте, Гайсәне, камчылаткач, хачка кадкалатырга тапшырды.

Гайсәне гаскәриләрнең мәсхәрәләве

¹⁶Гаскәриләр Аны сарай эченә, ягъни преториумга алып кереп, үзләренең бөтен гаскәрен шул урынга чакырдылар. ¹⁷Алар Гайсәгә куе кызыл төстәге япанча кидерделәр, ә башына чәнечкеле ботаклардан үрелгән таж куйдылар ¹⁸һәм, Аны сәламли башлап:

– Яшәсен яһүдләр Патшасы! – диделәр.

¹⁹Аннары башына таяк белән сугып кыйнадылар. Аңа төкерделәр, тезләнеп, Аның алдында баш иделәр. ²⁰Мәсхәрәләгәннән соң, өстеннән куе кызыл япанчаны салдырып, Үзенә киёмнәрен кидерделәр һәм кадкаларга алып чыгып киттеләр.

Гайсәне хачка кадкалау

²¹Кырдан кайтып килүче күриниле Шимун атлы бер кешене – Искәндәр белән Руфусның атасын – Гайсәнә хачын күтәреп барырга мәжбүр иттеләр. ²²Гайсәнә Гөлгетә дип аталган урынга, бу сүз «баш сөяге» дигәнне аңлата, алып килделәр.

²³Мирра* катыш шәраб тәкъдим иттеләр, әмма Ул аны эчмәде.

²⁴Аннары Гайсәнә хачка кадкаладылар. Һәм, кемгә нәрсә тияр дип, жирәбә салышып, Аның киёмнәрен үзара бүлештеләр.

²⁵Алар Аны иртәнге сәгать тугызда хачка кадкаладылар.

²⁶Гайсәнә гаебен күрсәтүче язуда: «Яһүдләр Патшасы», – дип

* 15:23 *Мирра* – яһүдләрнең дини йоласы буенча күмү алдыннан мәеткә сөртә торган кыйммәтле, хуш исле сумала.

язылган иде. ²⁷ Гайсә белән бергә ике юлбасарны – берсен ун ягында, икенчесен сул ягында – кадакладылар. [²⁸]*

²⁹ Үтеп баручылар исә башларын чайкый-чайкый Аны хурладылар.

– Әй, Син, Аллаһы Йортын жимерүче һәм аны өч көндә төзүче, ³⁰ Үзенне Үзен коткар, хачтан төш! – диделәр алар.

³¹ Шулай ук баш руханилар һәм канунчылар да Гайсәне мыскылладылар.

– Башкаларны коткарды, – диделәр алар, – ә Үзен коткара алмый. ³² Мәсих, Исраил Патшасы! Хәзер безнең күз алдыбызда хачтан төшсән, шул чакта Аңа без ышанырбыз!

Хәтта Аның белән бергә кадакланганнар да Аны мәсхәрәләделәр.

Гайсәнең үлеме

³³ Көн уртасында бөтен жир өстен караңгылык каплап алды, һәм көндөзгә сәгать өчкә кадәр шулай булды. ³⁴ Ә сәгать өчтә Гайсә каты тавыш белән:

– Элои, Элои, лема сабахтани? – дип кычкырды. Бу: «Әй, Аллаһым, әй, Аллаһым! Нигә Син Мине ташладың?» – дигәнне аңлата.

³⁵ Янында торучыларның кайберләре, Аның сүзләрен ишетеп әйттеләр:

– Ишетәсезме, Ильясны чакыра!

³⁶ Ә берсе, йөгереп килеп, губка кисәген шәраб серкәсенә манчыды һәм аны, таякка элөп, Аңа эчәргә биреп, әйтте:

– Әйдәгез карыйк: Ильяс Аны хачтан алырга килерме икән?

³⁷ Гайсә көчле тавыш белән кычкырып жибәрде һәм жан бирде.

³⁸ Аллаһы Йортындагы пәрдә өстән аска кадәр урталай ертылды.

³⁹ Хач алдында торучы йөзбашы, Гайсәнең шулай жан биргәннен күрөп, әйтте:

– Бу Кеше чыннан да Аллаһы Улы булган икән!

⁴⁰ Анда, ерактан карап торучы хатыннар арасында: Магдалалы Мәрьям, шулай ук, кече Ягъкуб белән Йосисненең анасы Мәрьям һәм Салуми да бар иделәр. ⁴¹ Алар Гайсәгә ияреп йөргән иделәр һәм Ул Гәлилөядә булган чакта, Аңа хезмәт иткән иделәр. Һәм анда Аның белән Иерусалимга килгән башка күп хатыннар да бар иде.

* 15:28 Кайбер кулъязмаларда 28 нче аяттә тә бар: «Һәм Изге язмада әйтелгәннәр гамәлгә ашты: „Ул жинаятьчеләр белән тиң саналды“».

Гайсәне кабергә салу

⁴² Кич житә иде. Бу көн – бәйрәмгә эзерләнә торган көн, ягъни шимбә алды көн булганга күрә, ⁴³ Югары кинәшмәнөн абруйлы әгъзасы, Ариматайдан булган Йосыф – ул да Аллаһы Патшалыгын көтә иде – Пилат янына кыю рәвештә килеп, Гайсәнең гәүдәсен алырга рәхсәт сорады. ⁴⁴ Аның инде үлгәнәнә Пилат гажәпләнде һәм йөзбашын чакыртып:

– Гайсә үлдемени инде? – дип сорады.

⁴⁵ Йөзбашы аның шулай булуын раслагач, Пилат Йосыфка Гайсәнең гәүдәсен алырга рәхсәт бирде. ⁴⁶ Йосыф, ак житен тукума сатып алып, гәүдәнә төрөп, таш тауны тишеп ясалган кабергә салды һәм, таш тәгәрәтеп китереп, кабер авызын каплап куйды. ⁴⁷ Ә Магдалалы Мәрьям белән Юсиснең анасы Мәрьям Гайсәнең кайда куелганын күзәтеп тордылар.

Гайсәнең үледән терелеп торуы

16 ¹ Шимбә көн үткәннән соң, Магдалалы Мәрьям, Ягъкубның анасы Мәрьям һәм Салуми Гайсәнең гәүдәсен барып майлау өчен хуш исле майлар сатып алдылар.

² Атнаның беренче көнөндә, иртән иртүк, кояш чыгу белән алар кабер янына киттеләр.

³ – Кабер алдындагы ташны безгә кем аударып бирер икән? – диештеләр бер-беренә алар.

⁴ Килеп житкәч, карасалар – таш читкә аударылган! Ә ул таш бик зур иде. ⁵ Кабер эченә керү белән, алар уң якта озын ак киём киеп утыручы бер егетне күреп алдылар һәм куркып киттеләр.

⁶ – Курыкмагыз! – диде ул аларга. – Сез хачка кадакланган насаралы Гайсәне эзлисез. Ул терелтеп торгызылды. Ул монда юк. Менә Ул яткан урын. ⁷ Ә сез Аның шәкертләренә һәм Петергә: «Гайсә сездән алда Гәлиләягә барып һәм, Ул Үзе әйткәнчә, сез Аны шунда күрерсез», – дип барып әйтегез.

⁸ Алар, кабердән чыгып, куркуларынан калтырап йөгәрделәр һәм беркемгә дә ничнәрсә әйтмәделәр – алар бик нык каушаганнар иде.

Гайсә белән очрашулар

⁹ Атнаның беренче көнөндә, иртән иртүк, Гайсә, үледән терелеп торгач, иң элек Магдалалы Мәрьямгә күренде. Гайсә бу хатынның эченнән жиде женне куып чыгарган иде. ¹⁰ Мәрьям Гайсәне күрүе турында элегрәк Гайсә белән бергә йөргәннәргә хәбәр итте. Алар хәсрәткә төшеп, елап утыралар иде, ¹¹ һәм

алар Гайсәнең исән булуына һәм Мәрьямнең Аны күрүенә ышанмадылар.

¹² Шуннан соң шәһәрдән китеп барган ике шәкертенә Гайсә башка кыяфәттә күренде. ¹³ Алар, кире кайтып, калганнарына хәбәр иттеләр. Әмма аларга да ышанмадылар.

¹⁴ Ниһаять, унбер шәкерте ашап утырган чакта, Гайсә аларга да күренде. Ышанмаганнарына һәм күнелләре каты булуына Ул аларны шелтәләде, чөнки алар үледән терелеп торган Гайсәне күрүчеләргә ышанмадылар. ¹⁵ Ул аларга әйтте:

– Барыгыз, бөтен жир буйлап барлык кешеләргә Яхшы хәбәрне таратыгыз. ¹⁶ Иман китереп, суга чумдырылу йоласын үткән кеше коткарылачак, ә иман итмәүче исә, хөкем ителәчәк. ¹⁷ Иман китергәннәр мондый галәмәт билгеләре күрсәтерләр: алар Минем исемемне әйтеп, женнәрне куып чыгарырлар, яна телләрдә сөйләшерләр, ¹⁸ кулларына еланнарны алсалар, яки агу эчсәләр, аларга зыян килмәс, авыру кешеләрнең өстенә кулларын куйсалар, алар савыгырлар.

¹⁹ Шулай дигәннән соң Раббы Гайсә, күккә алынып, Алланың ун ягына утырды. ²⁰ Ә шәкертләре, китеп, бөтен жир буйлап Яхшы хәбәрне таратып йөрделәр һәм Раббы аларга ярдәм итеп торды, аларның сөйләгәннәрен илаһи билгеләр белән раслады.*

* 16:9-20 Кайбер кулъязмаларда 9-20 нче аятьләр юк.

